

Chambre des Représentants

SESSION 1964-1965

8 MARS 1965.

PROJET DE LOI

organissant la profession d'expert-comptable.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'évolution qui a marqué l'économie au cours des dernières années s'est caractérisée par une complexité sans cesse croissante des problèmes qui se posent aux entreprises.

Dans de multiples secteurs, la concurrence commerciale s'est accentuée et a dégagé toute l'importance qu'il fallait attacher au problème de la rentabilité des activités économiques. Dans une économie moderne, la position concurrentielle d'une entreprise ne peut être maintenue que par une surveillance constante de la qualité et du prix des produits et services fournis par l'entreprise et par une adaptation continue du mode de gestion de l'entreprise. Toute erreur d'appréciation ou d'évaluation est souvent sanctionnée, d'une manière impitoyable, par la loi du marché.

En matière sociale, le rôle des entreprises a été également accru dans une très large mesure. La fonction sociale des entreprises a été amplement soulignée par une législation sociale sans cesse plus complexe et les entreprises se sont vu reconnaître des responsabilités croissantes dans le fonctionnement de l'organisation sociale.

Enfin, la réglementation applicable aux entreprises que ce soit dans le domaine fiscal, économique ou administratif ou édictée dans le but de protéger l'épargne et tous ceux qui ont à traiter avec les entreprises, a connu, elle aussi, un développement important au cours des dernières législatures.

Toutes ces tâches et responsabilités nouvelles dévolues aux entreprises ne peuvent être assumées que si celles-ci disposent d'une comptabilité ordonnée, susceptible de procurer, dans les délais les plus courts, les renseignements qui sont nécessaires aux responsables de leur gestion et aux tiers qui sont en relation avec elles. La comptabilité est devenue, depuis quelques années, un instrument indispensable de gestion des entreprises tant dans l'intérêt

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1964-1965

8 MAART 1965.

WETSONTWERP

tot regeling van het beroep van accountant.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Een kenmerk van de ontwikkeling die zich in de loop van de jongste jaren in het economisch leven heeft voltrokken, is ongetwijfeld het feit dat de problemen, waarvoor de ondernemingen zich gesteld zien, voortdurend ingewikkelder zijn geworden.

In talrijke sectoren is de handelsconcurrentie verscherpt en is het belang, dat aan het probleem van de rentabiliteit van de economische activiteit moet worden gehecht, sterker op de voorgrond getreden. In de moderne economie kan de concurrentiële positie van een onderneming slechts worden gehandhaafd door een voortdurend toezicht op de kwaliteit en de prijs van de door de onderneming geleverde producten en verstrekte diensten evenals door een ononderbroken aanpassing van het beheer der onderneming. Elke vergissing inzake waardebeoordeling of raming kan op de markt onherstelbare gevolgen hebben.

Ook sociaal gezien is het belang der ondernemingen aanzienlijk toegenomen. Deze sociale betekenis werd duidelijk in het licht gesteld door een sociale wetgeving die voortdurend ingewikkelder wordt en de ondernemingen zich toenemende verantwoordelijkheden zien toekennen in het maatschappelijk bestel.

Tenslotte heeft ook de reglementering die, hetzij op fiscaal, economisch of administratief gebied, op de onderneming van toepassing is of die werd uitgevaardigd met het doel het spaarwezen en al degenen die met de ondernemingen moeten handelen, te beschermen, in de loop der jongste wetgevende periodes een belangrijke ontwikkeling doorgemaakt.

Al deze nieuwe taken en verantwoordelijkheden die de ondernemingen te beurt zijn gevallen kunnen alleen dan behoorlijk worden vervuld en opgenomen wanneer deze laatste over een geordende boekhouding beschikken, die toelaat binnen de kortst mogelijke tijd de nodige inlichtingen te verstrekken aan degenen die voor hun beheer verantwoordelijk zijn en aan derden die met bedoelde ondernemingen behandelen. Het kan immers niet worden ontkend

des entreprises elles-mêmes que dans le but de répondre aux impératifs de l'intérêt général.

Il apparaît toutefois que de nombreuses entreprises ne peuvent faire face à ces exigences nouvelles de l'organisation actuelle de l'économie que si elles peuvent compter sur des auxiliaires dotés d'une formation adéquate et présentant toutes les garanties nécessaires d'honorabilité.

Déjà, en 1953, le législateur a reconnu cette nécessité en créant par une loi du 22 juillet 1953, un Institut des Reviseurs d'Entreprises. Le but déclaré de cette loi était de « veiller à la formation et d'assurer l'organisation permanente d'un corps de spécialistes capables de remplir la fonction de reviseur d'entreprise », cette fonction étant définie comme consistant à exécuter « toutes missions relatives à l'organisation des services comptables, au redressement, à la vérification et à la certification de l'exactitude et de la sincérité de tous documents comptables » (art. 2 et 3 de la loi du 22 juillet 1953).

L'objectif poursuivi par le législateur n'a toutefois pu être pleinement atteint que dans la mesure où les entreprises étaient tenues, en vertu d'une disposition légale, de recourir aux services d'un Reviseur d'Entreprises. C'est notamment le cas pour les sociétés ayant fait ou faisant publiquement appel à l'épargne publique (article 1er de la loi du 1er décembre 1953), pour l'évaluation d'apports ne consistant pas en numéraire dans les sociétés de commerce (article 1er de la loi du 30 juin 1961) et dans les cas où il est fait application de l'article 15, litt. b, 2, de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, en vue de la certification des rapports et documents soumis aux Conseils d'Entreprises.

Ce rappel succinct des missions réservées aux Reviseurs d'Entreprises démontre que la loi du 22 juillet 1953 créant un Institut des Reviseurs d'Entreprises est loin de couvrir l'ensemble des activités traditionnelles des spécialistes de l'expertise comptable.

Certes, pour l'accomplissement de telles activités, de nombreuses entreprises ont eu spontanément recours à des Reviseurs d'Entreprises, mais il n'empêche que la majorité des activités comptables tant au sein des entreprises que pour le compte des entreprises sont accomplies par des experts-comptables non soumis obligatoirement aux garanties de compétence et d'honorabilité offertes par l'Institut des Reviseurs d'Entreprises.

Le législateur de 1953 était d'ailleurs conscient des limites de son œuvre législative puisque les travaux préparatoires témoignent de sa volonté d'étendre progressivement la réglementation à l'ensemble des experts-comptables.

Le moment semble venu de compléter cette œuvre législative en organisant la profession d'expert-comptable non seulement en définissant les conditions de connaissances et de compétence requises pour l'exercer, mais également en dotant cette profession des organes nécessaires pour définir les règles du bon exercice des activités de la profession et pour en assurer le respect.

À l'heure actuelle, aucune condition n'est requise pour porter le titre d'expert-comptable. Toute personne, même celle ignorant les notions les plus élémentaires de la comptabilité, peut revendiquer le droit de porter le titre d'expert-comptable. Si l'on songe à la complexité des problèmes comptables, aux responsabilités qui découlent de l'exercice de l'activité d'expert-comptable et à la confiance qui est spontanément donnée à ces spécialistes par les personnes qui recourent à leurs services, on ne peut que souhaiter que le législateur entoure, au plus tôt, le titre d'expert-

dat de la boekhouding sinds enkele jaren een belangrijk instrument is geworden in het beheer van een bedrijf, zowel in het belang van de onderneming zelf als met het doel te voldoen aan de eisen van het algemeen belang.

Het is echter gebleken dat talrijke ondernemingen slechts dan tegen deze nieuwe eisen van de tegenwoordige bedrijfsorganisatie zijn opgewassen, wanneer zij zich kunnen verlaten op bevoegde en daarvoor speciaal opgeleide hulpkrachten die tevens alle waarborgen van eerbaarheid bieden.

In 1953 reeds heeft de wetgever deze noodzakelijkheid erkend door het oprichten, bij de wet van 22 juli 1953, van een Instituut van Bedrijfsrevisoren. Het was de uitgesproken bedoeling van deze wet « te waken voor de opleiding en te voorzien in de bestendige organisatie van een korps specialisten die bekwaam zijn de functie van bedrijfsrevisor te vervullen », functie welke, volgens de omschrijving, bestaat in « het vervullen van alle opdrachten in verband met de organisatie van boekhoudingsdiensten, het verbeteren, nazien en waarmerken van de juistheid en echtheid van alle boekhoudingsstukken » (artikel 2 en 3 van de wet van 22 juli 1953).

Het hier door de wetgever nagestreefde doel kon nochtans slechts volledig worden bereikt naar de mate dat de ondernemingen wettelijk verplicht waren op de diensten van een bedrijfsrevisor beroep te doen. Dit is namelijk het geval met de maatschappijen die publiek beroep deden of doen op de openbare spaargelden (artikel 1 van de wet van 1 december 1953), met de raming van niet geldelijke inbrengsten in handelsvennootschappen (artikel 1 van de wet van 30 juni 1960) en in de gevallen waarin artikel 15, lit. b, 2 van de wet van 20 september 1948, houdende organisatie van het bedrijfsleven, wordt toegepast met het oog op de waarmerking van de voor de ondernemingsraden bestemde verslagen en documenten.

Dit beknopt overzicht van de taken, voorbehouden aan de bedrijfsrevisoren, toont duidelijk aan dat de wet van 22 juli 1953, houdende oprichting van een Instituut van Bedrijfsrevisoren, geenszins het geheel der activiteiten dekt die traditioneel tot de bevoegdheid van de gespecialiseerde accountants behoren.

Het lijkt geen twijfel dat voor deze activiteiten talrijke ondernemingen spontaan beroep hebben gedaan op beroepsrevisoren; maar zulks belet niet dat de meeste boekhoudkundige verrichtingen, zowel in de schoot van de ondernemingen als voor rekening van deze laatste, worden verricht door accountants, die niet verplicht onderworpen zijn aan de door het Instituut voor Bedrijfsrevisoren geboden waarborgen van bevoegdheid en eerbaarheid.

De wetgever van 1953 was zich trouwens bewust van de grenzen van zijn wetgevende arbeid, vermits uit de voorbereiden werkzaamheden blijkt dat het in zijn bedoeling lag de reglementering geleidelijk tot al de accountants uit te breiden.

Het ogenblik lijkt gekomen om deze wetgevende arbeid te vervolledigen door het beroep van accountant te organiseren, niet alleen door de voor de uitoefening ervan vereiste voorwaarden van kennis en bevoegdheid te bepalen, maar tevens door dit beroep te voorzien van de organen die nodig zijn om de regels voor de goede uitoefening van de activiteiten van het beroep te bepalen en om ze te doen naleven.

Op dit ogenblik dient om het beroep van accountant uit te oefenen, geen enkele voorwaarde te worden vervuld. Om het even wie, zelfs hij die niet de elementaire begrippen van boekhouding heeft, kan het recht op het voeren van de titel van accountant opeisen. Wanneer men bedenkt hoe complex de boekhoudkundige problemen zijn, welke verantwoordelijkheden met de uitoefening van het beroep van accountant gepaard gaan en hoe groot het vertrouwen is dat spontaan aan deze specialisten wordt geschonken door degenen die op hun diensten beroep doen, dan kan men

comptable d'un ensemble de garanties de compétence et d'expérience en vue de sauvegarder l'intérêt général.

De telles garanties ne peuvent toutefois suffire. La profession d'expert-comptable exige que ceux qui la pratiquent, soient également soumis à des règles de déontologie qui garantissent leur honorabilité et sanctionnent leurs manquements. La création d'une organisation légale à l'instar de celle qui existe déjà pour un grand nombre d'autres professions libérales, garantira, dans la pratique, le bon exercice de la profession.

Les professionnels eux-mêmes sont conscients de la carence existant dans l'organisation de leur profession. Progressivement, ils se sont dotés d'organisations professionnelles subordonnant l'agrégation de leurs membres à des conditions assez strictes de compétence et soumettant leurs membres à un stage et une discipline librement consentis. Le succès de ces organisations professionnelles prouve que le besoin d'une organisation de la profession d'expert-comptable était profondément ressenti par les professionnels eux-mêmes et, à plusieurs reprises, ces organisations professionnelles ont sollicité des autorités que soit franchie l'étape ultérieure qui coulerait dans des textes légaux, ce qui, jusqu'à présent, n'a été que le résultat d'un effort spontané.

La perspective d'une libération prochaine des activités des experts-comptables dans le cadre de l'application du Traité de Rome instituant une Communauté Economique Européenne est un motif supplémentaire d'œuvrer dans la voie proposée par les organisations d'experts-comptables.

Dans divers pays de la Communauté et notamment en France, en Italie et en Allemagne, la profession d'expert-comptable bénéficie d'une protection légale de sorte que les ressortissants belges qui souhaiteraient s'y établir devront se conformer aux dispositions légales intéressant la dite profession, alors que les ressortissants de ces pays pourront librement offrir des services dans notre pays, même s'ils ne remplissent pas ou ne remplissent plus les conditions exigées dans leur pays d'origine.

La réalisation progressive de la liberté d'établissement et de la libre prestation des services prévues par le Traité de Rome rend souhaitable l'établissement de conditions équivalentes à l'exercice des mêmes professions au sein de la Communauté, sous peine de provoquer des distorsions et une inégalité dans la concurrence.

Pour ces motifs qui concernent tant l'intérêt général que l'intérêt des professionnels eux-mêmes, le présent projet de loi propose l'instauration d'une organisation légale de la profession d'expert-comptable.

Le Ministre des Classes Moyennes,

alleen maar wensen dat de wetgever zo spoedig mogelijk de titel van accountant met een geheel van waarborgen inzake bevoegdheid en ondervinding zou omringen ter vrijwaring van het algemeen belang.

Dergelijke waarborgen volstaan echter niet. Het beroep van accountant vergt van hen die het uitoefenen eveneens dat zij onderworpen zouden zijn aan bepaalde regels van plichtenleer, die hun eerbaarheid waarborgen en hun tekortkomingen strafbaar stellen. De oprichting van een wettelijke organisatie, naar het patroon van deze welke reeds voor een groot aantal andere vrije beroepen bestaat, zal in de praktijk de goede uitoefening van het beroep verzekeren.

De beroepslied zelf zijn zich bewust van de leemte in de organisatie van hun beroep. Geleidelijk hebben zij uit eigen beweging beroepsverenigingen opgericht waarvan het lidmaatschap afhankelijk werd gesteld van zeer strenge eisen inzake bevoegdheid, en die hun leden aan een vrijwillig aanvaarde stage en tucht onderwierpen. Het succes van deze beroepsverenigingen bewijst dat de behoefte aan organisatie van het beroep van accountants door de beroepslied zelf ernstig werd gevoeld, en deze beroepsverenigingen hebben dan ook herhaaldelijk de autoriteiten verzocht over te gaan tot de laatste etape waarin in wettelijke voorschriften zou worden omgezet wat tot nog toe slechts het resultaat van spontane inspanningen is geweest.

Het vooruitzicht van een toekomstige vrijmaking van de beroepsactiviteit der accountants in het kader van de toepassing van het Verdrag van Rome, houdende oprichting van een Europese Economische Gemeenschap, vormt een bijkomende reden om in de door de verenigingen der accountants voorgestelde richting te ijveren.

In verschillende landen van de gemeenschap en meer bepaald in Frankrijk, Italië en Duitsland geniet het beroep van accountant een wettelijke bescherming, met het gevolg dat de Belgische onderdanen die er zich zouden willen vestigen, zich naar de wettelijke voorschriften betreffende dit beroep zullen dienen te gedragen, terwijl de onderdanen van deze landen in ons land vrijelijk hun diensten zullen mogen aanbieden, zelfs indien zij de voorwaarden, vereist in hun eigen land, niet of niet meer vervullen.

De geleidelijke verwezenlijking van de vrijheid van vestiging en van de vrije dienstprestatie, voorgeschreven door het Verdrag van Rome, maakt het wenselijk dat gelijkwaardige voorwaarden zouden worden vastgesteld voor de uitoefening van dezelfde beroepen in de schoot van de Gemeenschap, op gevaar af vervormingen en een ongelijkheid in de concurrentie uit te lokken.

Om deze redenen, die zowel het algemeen belang als dat van de beroepslied zelf aangaan, wordt in dit wetsontwerp een wettelijke reglementering van het beroep van accountant voorgesteld.

De Minister van Middenstand,

A. DE CLERCK.

*Le Ministre de l'Education Nationale
et de la Culture,*

*De Minister van Nationale Opvoeding
en Cultuur,*

H. JANNE.

*Le Ministre de la Culture,
adjoint à l'Education Nationale,*

*De Minister van Cultuur,
adjunct voor Nationale Opvoeding,*

R. VAN ELSLANDE.

Analyse des articles.

Art. 1 et 2.

Ces articles instaurent une protection du titre d'expert-comptable.

La compétence qui doit normalement être exigée d'un expert-comptable et les responsabilités qui découlent de l'activité qu'il exerce, commandent que le port de ce titre soit réservé aux personnes inscrites à un tableau de l'Ordre des Experts-Comptables et remplissant, par conséquent, les conditions requises pour y être inscrites.

Une exception est, toutefois, prévue au bénéfice des personnes ayant obtenu une autorisation de la part des autorités de l'Ordre. De la sorte, le port du titre pourra notamment être autorisé à titre honorifique ou au profit de personnes ayant exercé la profession à l'étranger.

Le port de tout titre pouvant entraîner une confusion avec un des titres protégés se trouve interdit. Il en sera, notamment ainsi du titre d'expert en comptabilité.

Art. 3, 4 et 5.

L'énumération des activités de l'expert-comptable est donnée à titre exemplatif et non limitatif. Les activités reprises à l'article 3 sont les activités essentielles de l'expert-comptable. Il est bien évident que rien n'interdit à l'expert-comptable d'exercer librement d'autres activités, notamment dans le domaine de la fiscalité, dans la mesure où ces activités ne sont pas régies par des lois particulières.

Ces activités ne sont pas non plus reconnues en monopole à l'expert-comptable, à l'exception, toutefois, de celle de la certification. Un comptable, un aide-comptable et, d'une manière plus générale, toute personne peut donc exercer librement les activités reprises à l'article 3 à l'exception de la certification pour le compte des entreprises privées.

Cette dernière activité est, en effet, réservée en propre aux experts-comptables car elle a une importance capitale au point de vue de l'intérêt général. La certification est la garantie donnée aux tiers que les comptes d'une entreprise sont exacts et conformes aux écritures. Elle est dès lors souvent déterminante dans la décision des tiers de traiter avec une entreprise et est également un élément essentiel à l'établissement de rapports de confiance et de collaboration au sein de l'entreprise.

La certification implique, par conséquent, compétence, indépendance et responsabilité. Ce n'est que si ces éléments se trouvent réunis que la certification acquiert toute la valeur qu'elle doit normalement avoir. Pour ces motifs, le projet fait de la certification, une prérogative de la profession d'expert-comptable.

La garantie de totale indépendance est reconnue, en principe, à l'expert-comptable indépendant puisque ce dernier ne se trouve, en aucune façon, soumis à l'autorité d'un chef d'entreprise.

Par contre, ce lien de subordination ne permet pas de reconnaître à l'expert-comptable interne, la possibilité de délivrer des certifications pour le compte d'entreprises qui l'occupent. Certes, l'expert-comptable interne est soumis, pour l'exercice de ses missions, aux règles de la déontologie de sa profession qui doivent, le cas échéant, prévaloir sur les directives qui lui sont données dans le cadre de son contrat d'emploi, mais la garantie absolue d'indépendance

Bespreking der artikelen.

Art. 1 en 2.

Deze artikelen regelen de bescherming van de titel van accountant.

De bekwaamheid die normaal van een accountant mag geëist worden en de verantwoordelijkheden die met de uitoefening van zijn beroep gepaard gaan, maken het noodzakelijk dat het dragen van deze titel voorbehouden wordt aan de personen die op een tabel van de Orde der Accountants zijn ingeschreven en derhalve de voorwaarden vervullen welke aan deze inschrijving verbonden zijn.

Nochtans is er een uitzondering voorzien voor degenen die daartoe van de overheid der Orde machtiging hebben bekomen. Aldus kan onder meer het dragen van de titel als eretitel, of aan personen die het beroep in het buitenland hebben uitgeoefend, toegelaten zijn.

Het dragen van om het even welke titel, die met een der beschermde titels zou kunnen verward worden, is verboden. Dit zal met name het geval zijn voor de titel van expert-boekhouder.

Art. 3, 4 en 5.

De opsomming van de activiteiten van de accountant dient slechts bij wijze van voorbeeld begrepen te worden en is niet beperkend. De in artikel 3 aangehaalde activiteiten zijn de voornaamste activiteiten van de accountant. Het is duidelijk dat niets de accountant verbiedt, speciaal op het gebied van de fiscaliteit, andere activiteiten uit te oefenen, voor zover deze niet door bijzondere wetten beheerst worden.

Met uitzondering evenwel van de waarmerking, worden deze activiteiten ook niet als het monopolie van de accountant beschouwd. Een boekhouder, een hulpboekhouder en in het algemeen om het even wie dus, mag voor rekening van private ondernemingen vrijelijk de activiteiten vermeld in artikel 3 uitoefenen, met uitzondering van de waarmerking.

Deze laatste activiteit blijft inderdaad uitsluitend voorbehouden aan de accountants, daar zij voor het algemeen belang van kapitale betekenis is. De waarmerking is voor derden een waarborg dat de rekeningen van een onderneming juist zijn en in overeenstemming met de geschreven stukken. Van dit ogenblik af vormt zij in de beslissingen van derden dikwijls een doorslaggevend element om met de onderneming in verbinding te treden, terwijl zij er tevens essentieel toe bijdraagt om het vertrouwen en de samenwerking in de schoot van de onderneming te bevorderen.

De waarmerking veronderstelt derhalve bekwaamheid, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid. Enkel wanneer deze elementen verenigd zijn verwerft de waarmerking al de waarde die zij normaal moet bezitten. Daarom vermeldt het ontwerp de waarmerking als een van de prerogatieven van de accountant.

De waarborg van volledige onafhankelijkheid wordt in beginsel erkend bij de onafhankelijke accountant omdat hij in geen enkel opzicht aan het gezag van een ondernemingshoofd onderworpen is.

Daarentegen laat de band van ondergeschiktheid niet toe aan de interne accountant de mogelijkheid te verlenen tot het afleveren van waarmerkingen voor rekening van de onderneming waar hij in dienst is. Ongetwijfeld is ook de interne accountant onderworpen aan de regels van de plichtleer van zijn beroep, die hij desgevallend boven de hem in het kader van zijn dienstcontract gegeven onderrichtingen moet stellen. Maar de absolute waarborg van onafhan-

requis pour la certification ne peut être assurée que si la solution d'incompatibilité du projet se trouve consacrée.

Cette solution n'empêche toutefois pas l'expert-comptable interne, dans la mesure où il dispose du temps nécessaire à cette fin, de délivrer des certifications pour le compte d'entreprises autres que celles qui l'occupent et pour autant que le principe d'indépendance soit sauvegardé. Ce ne sera, notamment, pas le cas si l'entreprise en question est une filiale ou une entreprise contrôlée par celle qui occupe l'expert-comptable interne. Il appartiendra aux experts-comptables internes de se montrer particulièrement circonspects et prudents dans l'acceptation de pareilles missions de façon à éviter de se trouver dans des situations délicates et aux Conseils de l'Ordre d'organiser une certaine surveillance en faisant usage, le cas échéant, des pouvoirs que leur confère la loi, de requérir des déclarations circonstanciées de la part des experts-comptables internes acceptant de pareilles missions.

Le texte prévoit, enfin, que les personnes établies à l'étranger et qui présenteraient les mêmes garanties que les experts-comptables établis en Belgique pourront également accomplir des missions de certification en Belgique pour autant que ces missions aient un caractère occasionnel. En pareil cas, il ne leur sera pas requis d'être inscrites à un tableau de l'Ordre et de se soumettre à toutes les obligations qui en découlent, notamment au stage. Elles seront, toutefois, soumises au contrôle et à la surveillance de l'Ordre par le moyen d'une autorisation préalable et révocable.

La règle prévue à l'article 4 ne s'impose que si la certification est délivrée à titre professionnel et pour le compte des entreprises privées. Elle ne fait donc pas obstacle à l'exercice par les Commissaires de Société, de leur mandat de surveillance et de leur devoir de faire rapport aux organes sociaux sur la gestion de l'entreprise. Elle ne porte pas non plus préjudice aux règles régissant le contrôle financier des organismes publics.

Enfin, le projet de loi ne porte, en aucune façon, atteinte aux prérogatives reconnues par d'autres dispositions légales aux Reviseurs d'Entreprises et aux Reviseurs de Banques. Cette exception est, toutefois, limitée aux mandats dont ces derniers sont investis dans le cadre de leurs missions.

Art. 6 et 7.

Ces articles créent un organisme légal, doté de la personnalité civile et chargé d'assurer l'exercice de la profession d'expert-comptable avec toutes les garanties requises de compétence, d'indépendance et de probité professionnelles.

Art. 8 et 9.

Les garanties conférées par la création d'un Ordre des Experts-Comptables sont exigées de tous ceux qui désirent porter le titre d'expert-comptable ou accomplir des missions de certification. La compétence de l'Ordre s'applique, donc, tant aux experts-comptables indépendants qu'aux experts-comptables internes, ceux-ci étant ceux se trouvant dans les liens d'un contrat d'emploi ou d'un statut à l'exception de ceux qui travaillent au sein d'un bureau dirigé par un autre expert-comptable indépendant ou un Reviseur d'Entreprises ou de Banques.

kelijkheid, vereist voor de waarmerking, kan slechts worden verzekerd door de bekrachtiging van de in het ontwerp voorziene oplossing van onverenigbaarheid.

Deze oplossing belet de interne accountant nochtans niet, in de mate waarin hij over de daartoe noodzakelijke tijd beschikt, waarmerkingen te verrichten voor rekening van andere ondernemingen dan deze waar hij in dienst is, en voor zover het beginsel van onafhankelijkheid gevrijwaard is. Zulks zou nl. niet het geval zijn wanneer de betrokken onderneming een filiaal is, of een onderneming gecontroleerd door deze waar hij als accountant in dienst is. Bij het aanvaarden van dergelijke opdrachten zullen de interne accountants de uiterste bedachtzaamheid en voorzichtigheid aan de dag moeten leggen om te voorkomen dat zij in hachelijke situaties zouden verstrikt geraken, terwijl de Raden van de Orde een zeker toezicht zullen moeten organiseren door desgevallend gebruik te maken van de hun door de wet verleende macht, om van de interne accountants, die dergelijke opdrachten aanvaarden, omstandige verklaringen te eisen.

Ten slotte wordt in de tekst voorzien dat de personen die in den vreemde gevestigd zijn en dezelfde waarborgen bieden als de in België gevestigde accountants, eveneens waarmerkingen zullen kunnen afleveren in België voor zover hun opdrachten een occasioneel karakter hebben. In dit geval zal van hen niet vereist worden dat zij op een tabel van de Orde ingeschreven zijn en zich aan al de verplichtingen die hieruit voortvloeien, en meer bepaald aan de stage, onderwerpen. Zij zullen evenwel onderworpen zijn aan het toezicht en de waakzaamheid der Orde door middel van een voorafgaandelijke en ten allen tijde herroepbare machtiging.

De regel voorzien in artikel 4 is slechts van toepassing wanneer de waarmerking ten professionele titel afgeleverd wordt en voor rekening van private ondernemingen. Hij vormt derhalve geen beletsel voor de uitoefening, door de commissarissen der Vennootschap, van hun mandaat van toezicht en van hun plicht om aan de organen der Vennootschap verslag uit te brengen betreffende het beheer van de onderneming.

Ten slotte doet het wetsontwerp in geen enkel opzicht afbreuk aan de door andere wettelijke bepalingen erkende prerogatieven der Bedrijfs- en Bankrevisoren. Deze uitzondering blijft evenwel beperkt tot de mandaten van deze laatste in het kader van hun opdrachten. Zij doet evenmin afbreuk aan de voorschriften betreffende het financieel toezicht der openbare diensten.

Art. 6 en 7.

Deze artikelen roepen een wettelijk organisme in het leven, bekleed met rechtspersoonlijkheid en gelast de uitoefening van het beroep van accountant te omringen met al de vereiste waarborgen van bevoegdheid, onafhankelijkheid en beroepseerlijkheid.

Art. 8 en 9.

De waarborgen, verleend door de oprichting van een Orde van accountants, worden geëist van al degenen die de titel van accountant wensen te dragen of opdrachten van waarmerking te vervullen. De bevoegdheid van de Orde is derhalve toepasselijk zowel op de zelfstandige als op de interne accountants, t.z. deze welke door de banden van een dienstcontract of van een statuut gebonden zijn, met uitzondering van zij die werkzaam zijn op een bureel, bestuurd door een ander zelfstandig accountant of door een Bedrijfs- of Bankrevisor.

L'inscription à l'Ordre est subordonnée à un certain nombre de conditions de compétence et d'honorabilité énumérées à l'article 9.

Art. 10.

La structure de l'Ordre des Experts-Comptables est celle qui est traditionnellement adoptée pour les autres ordres professionnels institués par la loi.

Art. 11 et 12.

Ces articles instituent deux Conseils régionaux de l'Ordre et déterminent leur compétence respective.

Le critère de la compétence est le siège principal d'activité qui répond mieux à la réalité que celui du domicile.

Il appartiendra à chaque membre de l'Ordre de déterminer le siège principal de ses activités en fonction de sa situation personnelle. Pour l'expert-comptable interne, ce sera le siège de l'entreprise où il est occupé à titre principal. Pour l'expert-comptable indépendant, ce sera le lieu où il a établi ses bureaux ou celui de ses bureaux qu'il considère comme principal; où il reçoit sa clientèle, où il se fait adresser sa correspondance, etc...

Conformément à la règle généralement admise pour les autres ordres professionnels, une dérogation est prévue à la compétence des Conseils régionaux lorsque ceux-ci statuent en matière disciplinaire et que l'intéressé n'a pas une connaissance suffisante de la langue utilisée par le Conseil. L'importance qu'une telle procédure disciplinaire peut avoir pour la carrière d'une personne poursuivie, justifie cette dérogation.

Art. 13 et 14.

La composition des Conseils régionaux est prévue de façon à assurer une représentation équilibrée des experts-comptables indépendants et des experts-comptables internes.

Les conditions d'éligibilité garantissent que le choix des membres des Conseils régionaux se portera sur des personnes justifiant d'une certaine expérience et d'une parfaite honorabilité.

Les dispositions de la loi assurent à la fois la continuité et le renouvellement des conseils régionaux. C'est ainsi que d'une part, ces conseils ne se renouvelleront que par moitié tous les deux ans et que d'autre part, les membres devront se désister après avoir exercé deux mandats consécutifs.

Des suppléants sont prévus de façon à éviter une paralysie des Conseils en cas d'empêchement légitime des membres effectifs, en cas de démission, de décès de ces derniers ou en cas de déchéance de leur mandat.

Enfin, les Conseils régionaux sont assistés d'un assesseur juridique dont le rôle sera très important, compte tenu des aspects juridiques des problèmes soumis aux Conseils régionaux.

Art. 15.

Un bureau est constitué au sein de chaque Conseil régional pour l'administration de ces Conseils et pour constituer les dossiers.

De inschrijving in de Orde is onderworpen aan een aantal voorwaarden van bekwaamheid en eerbaarheid vermeld in artikel 9.

Art. 10.

De structuur van de Orde van Accountants is dezelfde als deze die traditioneel is aanvaard geworden voor de andere professionele Orden die wettelijk werden ingesteld.

Art. 11 en 12.

Door deze artikelen worden twee gewestelijke Raden van de Orde opgericht en hun respectievelijke bevoegdheid bepaald.

Het criterium van hun bevoegdheid dat aldus beter aan de werkelijkheid beantwoordt dan dit van de woonplaats, is de hoofdzetel der activiteit.

Elk lid van de Orde zal de ligging van de hoofdzetel van zijn activiteiten moeten bepalen in functie van zijn persoonlijke toestand. Voor de interne accountant zal dit de zetel van de onderneming zijn waar hij hoofdzakelijk werkzaam is; voor de zelfstandige accountant de plaats waar zijn burelen gevestigd zijn of waar volgens hem zijn hoofdbureel gevestigd is, waar hij zijn cliënten ontvangt, waar hij zich zijn briefwisseling laat bestellen, enz...

In overeenstemming met de over het algemeen ook voor de andere professionele Orden aanvaarde regel, is een afwijking van de bevoegdheid der gewestelijke Raden voorzien wanneer zij disciplinair optreden en de betrokkene de taal, die door de Raad gebruikt wordt, niet voldoende machtig is. Deze afwijking is verantwoord wegens de gevolgen die dergelijke disciplinaire procedure voor de loopbaan van de vervolgte hebben kan.

Art. 13 en 14.

De samenstelling der gewestelijke Raden is derwijze geregeld dat een evenwichtige vertegenwoordiging aan de zelfstandige en aan de interne accountants gewaarborgd is.

De voorwaarden van verkiesbaarheid bevatten voldoende waarborgen opdat als leden van de gewestelijke Raden personen zouden worden verkozen die op een zekere ervaring en een onbesproken eerbaarheid kunnen bogen.

De bepalingen van de wet bevatten eveneens voldoende waarborgen om zowel de continuïteit als de vernieuwing der gewestelijke Raden te verzekeren. Zo zullen enerzijds deze Raden slechts om de twee jaar voor de helft vernieuwd worden, terwijl anderzijds hun leden zich moeten terugtrekken na twee opeenvolgende mandaten te hebben vervuld.

Plaatsvervangende leden zijn voorzien om in geval van wettelijk beletsel, ontslag, overlijden of vervallenverklaring van mandaat der effectieve leden, een verlamming der Raden te voorkomen.

Ten slotte worden de gewestelijke Raden bijgestaan door een rechtskundig bijzitter die, gelet op de juridische aspecten van de problemen die aan de gewestelijke Raden voorgelegd worden, een zeer belangrijke rol zal te vervullen hebben.

Art. 15.

Bij iedere gewestelijke Raad wordt een bureau opgericht dat zal te zorgen hebben voor het beheer van deze Raden en voor het samenstellen der dossiers.

Art. 16.

Les attributions des Conseils régionaux sont celles traditionnellement dévolues aux organes de première instance des ordres professionnels.

Les Conseils régionaux ont à statuer en première instance sur les demandes d'application des dispositions protégeant la profession d'expert-comptable (port du titre, inscription au stage ou à un tableau, autorisation d'exercice des activités occasionnelles), à veiller à la formation des stagiaires, à protéger la profession contre les empiètements illégaux de personnes qui y sont étrangères, à assurer le respect de la discipline par des rappels à l'Ordre, par la conciliation et au besoin, par l'application des sanctions disciplinaires.

Art. 17.

L'échelle des peines disciplinaires est également l'échelle classique allant de l'avertissement à la radiation. La suspension et la radiation entraînent évidemment l'interdiction d'accomplir les actes qui sont reconnus en monopole à cette profession, c'est-à-dire de délivrer des certifications. La radiation a, en outre, pour conséquence d'interdire à la personne qui en est frappée, le port du titre d'expert-comptable.

Art. 18, 19 et 20.

Des Conseil d'Appel sont constitués de façon à reconnaître un double degré de juridiction à toute personne dont le droit à l'exercice de la profession d'expert-comptable se trouve contesté ou qui est sous le coup de sanctions disciplinaires.

Les Conseils d'Appel sont, en principe, une émanation du Conseil National puisque l'assesseur juridique de celui-ci en assume la présidence et que les experts-comptables des Conseils d'Appel font également partie du Conseil National. Une liaison intime est ainsi réalisée entre l'organe chargé de la formulation des règles de la profession et l'instance suprême chargée d'en assurer le respect dans l'esprit qui a présidé à leur élaboration.

Toutefois, l'apport de deux juristes, outre le président, se justifie par le caractère plus disciplinaire des Conseils d'Appel.

En ce qui concerne les experts-comptables, les conditions d'éligibilité sont plus sévères que pour les Conseils régionaux, compte tenu des responsabilités plus grandes des membres des Conseils d'Appel.

L'incomptabilité entre un mandat au sein d'un Conseil d'Appel et l'exercice, immédiatement avant l'élection, d'un mandat au sein d'un Conseil régional est établie car, à défaut, le candidat pourrait être tenu de devoir solliciter trop fréquemment son désistement du fait de sa participation à la décision soumise à l'instance d'appel.

Art. 21.

Le Conseil d'Appel apprécie, en dernier ressort, les décisions disciplinaires et les décisions relatives aux demandes d'inscription et d'autorisation prises par les Conseils régionaux.

Il a également une mission en matière de réhabilitation.

Art. 16.

Aan de gewestelijke Raden worden de bevoegdheden toegekend die traditioneel te beurt vallen aan de organen van eerste instantie der professionele Orden.

De gewestelijke Raden doen uitspraak in eerste aanleg over de aanvragen tot toepassing van de bepalingen ter bescherming van het beroep van accountant (het dragen van de titel, de inschrijving voor de stage of op de tabel van de Orde, de machtiging tot het presteren van occasionele activiteiten); zij moeten waken over de opleiding der stagiairs, het beroep in bescherming nemen tegen de onwettige aanmatigheden van personen die er vreemd aan zijn, de tucht doen eerbiedigen door terugroeping tot de orde, door verzoeningspogingen en, indien nodig, door tuchtstraffen.

Art. 17.

De schaal der tuchtstraffen stemt overeen met deze der classieke tuchtmaatregelen, gaande van de waarschuwing tot de schrapping. De schorsing en de schrapping brengen vanzelfsprekend het verbod met zich de daden te stellen, die als een monopolium van het beroep beschouwd worden, namelijk waarmedingen te verlenen. De schrapping heeft bovendien tot gevolg dat het aan de betrokken persoon verboden is de titel van accountant te voeren.

Art. 18, 19 en 20.

Raden van Beroep worden opgericht ten einde aan ieder een die zich in zijn recht op het uitoefenen van het beroep van accountant aangevochten ziet of het voorwerp van discipline maatregelen is, een dubbele graad van rechtspraak te waarborgen.

In beginsel zijn de Raden van Beroep een emanatie van de Nationale Raad, daar de rechtskundig bijzitter van de Nationale Raad er het voorzitterschap van waarneemt en de accountants van de Raden van Beroep ook deel uitmaken van de Nationale Raad. Aldus wordt een eng verband gelegd tussen het orgaan, gelast met het formuleren van de regels van het beroep, en de hoogste instantie die over hun eerbiediging moet waken in dezelfde geest als die welke bij hun uitwerking heeft voorgezeten.

De toevoeging, buiten de voorzitter, van twee juristen, is vanwege het meer disciplinair karakter van de Raden van Beroep te verantwoorden.

Wat de accountants betreft zijn, gelet op de grotere verantwoordelijkheid van de leden van de Raden van Beroep, de voorwaarden voor hun verkiesbaarheid strenger dan voor de gewestelijke Raden.

Het waarnemen van een mandaat in een Raad van Beroep en van een mandaat in een gewestelijke Raad, onmiddellijk vóór de verkiezingen, werd onverenigbaar verklaard, dit omdat de kandidaat te vaak zou kunnen genoodzaakt zijn zich te onthouden wegens deelname aan de bestreden beslissing.

Art. 21.

De Raad van Beroep beoordeelt in laatste aanleg de discipline beslissingen en de beslissingen met betrekking tot de aanvragen tot inschrijving en tot machtiging, getroffen door de gewestelijke Raden.

Hij heeft eveneens een taak te vervullen inzake ineenherstelling.

Art. 22 et 23.

Un Conseil National est constitué pour l'ensemble du pays.

Sa composition est aménagée de façon à assurer une liaison avec les Conseils régionaux et les Conseils d'Appel et une représentation du corps enseignant des universités et autres établissements d'enseignement délivrant des diplômes ou titres donnant accès à la profession d'expert-comptable.

Un délégué de la Commission bancaire assurera la liaison avec cet organisme chargé, par un autre projet de loi, de l'organisation de la profession de reviseur de société.

Un assesseur juridique éclairera le Conseil sur les aspects juridiques des problèmes soumis à sa compétence.

Art. 24.

Le bureau du Conseil national est constitué avec la préoccupation d'assurer un juste équilibre entre les représentants des deux régions linguistiques.

Le cas échéant, le Conseil national peut se réunir en sections pour les problèmes spécifiques à chacune des deux régions linguistiques.

Art. 25 et 26.

Le Conseil national de l'Ordre est investi des missions générales relatives à l'organisation de la profession d'expert-comptable.

Il définit les règles de la déontologie et du stage sous réserve toutefois du contrôle des autorités publiques représentées par le Ministre des Classes moyennes.

Il surveille l'activité des organes de l'Ordre et veille à l'uniformité de la jurisprudence.

Il émet un avis sur les questions de formation des experts-comptables et est chargé, d'une manière générale, de toutes les questions relatives à la profession.

Art. 27.

Comme pour tous les autres Ordres professionnels, la participation aux élections est obligatoire sous peine de sanctions disciplinaires.

Art. 28 et 29.

Ces articles fixent la durée des mandats au sein des organes de l'Ordre, la façon dont ils prennent fin avant leur expiration normale et les modalités de leur renouvellement.

Art. 30.

Cet article précise le rôle des membres suppléants et les conditions dans lesquelles ils peuvent être admis à remplacer soit provisoirement, soit définitivement, un membre effectif.

Art. 31.

Cet article confère voix délibérative à tous les membres d'un Conseil de l'Ordre, à l'exception des assesseurs juri-

Art. 22 en 23.

Voor het gehele land wordt een Nationale Raad opgericht.

Hij is derwijze samengesteld dat hij een verbindingssteken vormt tussen de gewestelijke Raden en de Raden van Beroep en een vertegenwoordiging van het professorencorps der Universiteiten en andere onderwijsinrichtingen, die diploma's afleveren of titels verlenen welke toegang verschaffen tot het beroep van accountant.

Een afgevaardigde van de Bankcommissie zal de verbinding verzekeren met dit organisme dat, ingevolge een ander wetsvoorstel, gelast is met de organisatie van het beroep van vennootschapsrevisor.

Een rechtskundig bijzitter zal de Raad voorlichten omtrent de juridische aspecten van de hem voorgelegde problemen.

Art. 24.

Bij de samenstelling van het bureau van de Nationale Raad zat de bedoeling voor een juist evenwicht te verzekeren tussen de vertegenwoordigers van de twee taalgebieden.

Zo nodig kan de Nationale Raad in secties vergaderen, wanneer het aangelegenheden betreft die specifiek één van beide taalgebieden aanbelangen.

Art. 25 en 26.

De Nationale Raad van de Orde is gelast met de algemene taken die de organisatie van het beroep van accountant aanbelangen.

Hij stelt de voorschriften van de plichtenleer en van de stage op, onder voorbehoud evenwel van het toezicht van de openbare gezagdragers, vertegenwoordigd door de Minister van Middenstand.

Hij waakt over de werking van de organen der Orde en over de eenvormigheid van de rechtspraak.

Hij brengt advies uit over de problemen betreffende de opleiding der accountants en draagt in algemene zin zorg voor alle aangelegenheden die met het beroep verband houden.

Art. 27.

Evenals voor alle andere professionele Orden is de deelname aan de verkiezingen op straf van tuchtsancties verplicht.

Art. 28 en 29.

Deze artikelen bepalen de duur van de mandaten in de onderscheiden organen der Orde, onder welke voorwaarden zij vóór hun normaal verstrijken een einde nemen en de modaliteiten in verband met hun vernieuwing.

Art. 30

Dit artikel bepaalt de rol der plaatsvervangende leden en de voorwaarden waarin zij kunnen geroepen worden, om hetzij voorlopig, hetzij definitief, een effectief lid te vervangen.

Art. 31.

Dit artikel kent stemrecht toe aan al de leden van een Raad van de Orde, met uitzondering van de rechtskundig

diques près les Conseils régionaux qui disposent, en contrepartie, du droit d'appel.

Art. 32 à 39.

Dans le but d'assurer des garanties aux membres de l'Ordre ou à ceux qui désirent le devenir, ces articles déterminent, avec précisions, les règles de procédure qui doivent être respectées sous peine de nullité. Ces règles garantissent les droits de la défense en déterminant les délais, le mode de calcul des délais et le droit de recourir à l'assistance de conseils.

L'article 33 garantit le libre exercice des libertés fondamentales et exclut toute sanction qui serait motivée par les opinions philosophiques ou personnelles d'un membre de l'Ordre.

Il détermine également la compétence respective de l'Ordre des Experts-Comptables et des autorités chargées d'assurer la discipline des Reviseurs d'Entreprises et des Reviseurs de Banques. Comme il est à prévoir que de nombreux experts-comptables cumuleront la qualité de membre de l'Ordre et celle de Reviseur, il faut éviter que leur comportement relativement à de mêmes actes puisse être apprécié par des autorités différentes. C'est pourquoi le projet de loi exclut toute compétence des organes de l'Ordre, pour des faits accomplis par un membre à l'occasion de l'exercice d'un mandat de Reviseur. La solution inverse doit d'ailleurs également prévaloir et est proposée dans le projet de loi relatif au statut et aux fonctions des Reviseurs de sociétés pour les actes accomplis par un Reviseur en qualité d'expert-comptable; en dehors des mandats qui lui sont confiés comme Reviseur d'Entreprise.

Cette délimitation de compétences n'exclut toutefois pas la possibilité pour les organes de l'Ordre, de prendre des mesures disciplinaires à la suite de sanctions graves qui auraient été prises par les autorités compétentes pour juger du comportement d'un Reviseur d'Entreprises ou de Banques. On doit, en effet, admettre que les faits qui peuvent être reprochés à un Reviseur d'Entreprises peuvent être d'une telle gravité qu'ils lui enlèvent toute dignité pour l'exercice normal de la profession d'expert-comptable. La sanction qui sera prise à ce moment ne sera alors pas basée sur les faits, mais sera la conséquence de la sanction prise par l'autorité compétente à l'égard des Reviseurs.

Art. 40 à 42.

Les dispositions générales contenues dans ces articles n'appellent guère de commentaires.

Art. 43.

Les dispositions de cet article tendent à éviter que des sanctions disciplinaires ne puissent peser d'un poids trop lourd, sur la carrière d'une personne soumise à l'autorité de l'Ordre. Il ne faut, en effet, pas perdre de vue que des attestations d'honorabilité peuvent être réclamées d'un expert-comptable et que la mention d'une sanction disciplinaire pourrait avoir des conséquences fort graves pour l'intéressé.

Aussi, le projet prévoit que les sanctions disciplinaires inférieures à la suspension ne peuvent être invoquées après cinq ans, si pendant ce délai, l'intéressé a eu une conduite exempte de reproche. Toutefois, si à l'avenir, une nouvelle infraction à la déontologie peut être reprochée à l'intéressé,

bijzitters van de gewestelijke Raden die daarentegen het recht hebben om beroep aan te tekenen.

Art. 32 tot 39.

Met het doel aan de leden van de Orde, of aan hen die lid verlangen te worden, de nodige waarborgen te bieden, bepalen deze artikelen nauwkeurig de procedureregels, welke dienen te worden nageleefd op straf van nietigheid. Deze regels waarborgen de rechten van verdediging en bepalen de termijnen, de wijze van berekening der termijnen, en het recht om op de bijstand van raadsmanen beroep te doen.

Artikel 33 waarborgt de onbelemmerde uitoefening van de fundamentele vrijheden en sluit elke sanctie uit die op grond van de filosofische of de persoonlijke opvattingen van een lid van de Orde zou genomen worden.

Het stelt eveneens de respectieve bevoegdheden vast van de Orde der Accountants enerzijds en van de autoriteiten die gelast zijn met de disciplinaire macht over de Ondernemings- en Bankrevisoren anderzijds.

Daar te voorzien is dat talrijke accountants het lidmaatschap van de Orde met het beroep van Revisor zullen cumuleren, dient voorkomen te worden dat hun houding ten aanzien van dezelfde verrichtingen door verschillende gezagsorganen zou kunnen beoordeeld worden. Daarom ontzegt het wetsontwerp elke bevoegdheid aan de organen van de Orde terzake daden gesteld door een lid bij de uitoefening van een opdracht als Revisor. De omgekeerde oplossing moet trouwens aangenomen worden, voor daden gesteld door een Revisor, optredend als accountant, onafhankelijk van de opdrachten die hem als Ondernemingsrevisor toevertrouwd werden; deze oplossing wordt dan ook voorgesteld in het wetsontwerp betreffende het statuut en de functies der Vennootschapsrevisoren.

Deze afbakening van bevoegdheden sluit voor de organen van de Orde nochtans niet de mogelijkheid uit om disciplinaire maatregelen te nemen om reden van zware sancties getroffen door de ten aanzien van de gedragingen van een Ondernemings- of Bankrevisor bevoegde autoriteiten. Men moet inderdaad toegeven dat de feiten, die een ondernemingsrevisor ten laste kunnen gelegd worden, zo zwaar kunnen zijn dat zij hem alle waardigheid ontnemen voor de normale uitoefening van het beroep van accountant. De sanctie die in dit geval genomen wordt zal niet gesteund zijn op de feiten, maar zal een uitvloeisel zijn van de sanctie, getroffen door de ten aanzien van de Revisor bevoegde autoriteit.

Art. 40 tot 42.

De algemene bepalingen vervat in deze artikelen vergen geen nadere commentaar.

Art. 43.

De bepalingen van dit artikel strekken er toe te vermijden dat disciplinaire sancties te zwaar op de loopbaan van een aan het gezag van de Orde onderworpen persoon zouden drukken. Men mag inderdaad niet uit het oog verliezen dat aan een accountant getuigschriften van eerbaarheid kunnen worden gevraagd en dat de vermelding van een disciplinaire sanctie voor de betrokkene zeer zware gevolgen kan hebben.

Het ontwerp voorziet dan ook dat de tuchtstraffen die minder zwaar zijn dan de schorsing, na 5 jaar niet meer kunnen ingeroepen worden, indien gedurende deze tijd de betrokkene van een onberispelijk gedrag is geweest. Wanneer de betrokkene later een nieuw vergrijp tegen de plich-

il pourra être tenu compte de la peine disciplinaire antérieure pour apprécier la peine qu'il convient d'appliquer pour la nouvelle infraction.

La possibilité d'une réhabilitation est d'autre part prévue pour les peines de radiation ou de suspension.

Art. 44 et 45.

Ces articles déterminent les conditions et diplômes requis pour être admis au stage préalable à l'exercice de la profession d'expert-comptable.

Art. 46, 47 et 48.

L'Ordre des Experts-Comptables est chargé d'une mission de formation des experts-comptables. Il organise le stage ainsi que l'examen de fin de stage. Le stage peut être accompli en Belgique ou à l'étranger selon les modalités fixées par le Conseil national.

Le projet de loi prévoit un stage d'une durée minimale de trois ans, compte tenu du fait que l'exercice de la profession d'expert-comptable exige un long apprentissage pratique qui ne peut être dispensé qu'au contact de la réalité comptable de la vie des entreprises.

Des dispenses de stage peuvent être accordées pour les personnes bénéficiant d'une expérience acquise à l'étranger.

Art. 49.

Les infractions à la loi sont punies de peines correctionnelles d'amende.

Art. 50 et 51.

L'entrée en vigueur d'une législation entièrement nouvelle pour les experts-comptables soulève la question fort difficile du respect des droits acquis.

Pour le règlement de cette question, le projet de loi s'inspire des règles admises lors de la promulgation de la loi du 22 juillet 1953 créant un Institut des Reviseurs d'Entreprises. Une Commission d'agrération et une Commission d'agrération d'appel se trouvent prévues qui auront pour mission de statuer sur les droits de ceux qui peuvent se prévaloir de droits acquis et qui auraient demandé la reconnaissance de ces droits dans un délai assez rapproché de la date d'entrée en vigueur de la loi.

La composition de ces Commissions est aménagée de façon à donner à celles-ci des garanties de compétence et d'impartialité.

Quant aux droits acquis, l'article 50 prévoit trois catégories de personnes pouvant en bénéficier :

1) ce sont tout d'abord celles dont la compétence et l'honorabilité ont été antérieurement reconnues en application d'une législation antérieure régissant l'exercice de la profession d'expert en comptabilité;

2) ce sont ensuite celles dont les titres à l'exercice de la profession d'expert-comptable ont été reconnus dans le cadre d'une organisation professionnelle libre dans la mesure où la procédure d'agrération présente des garanties suffisantes par la présence, au sein des jurys, de magistrats et de professeurs d'enseignement universitaire ou d'un institut supérieur de commerce;

tenleur ten laste wordt gelegd, kan de vorige disciplinaire straf echter worden in aanmerking genomen bij het bepalen van de straf voor het nieuw vergrijp.

Anderzijds is de mogelijkheid van een ineenherstelling voorzien voor de straffen van schrapping of schorsing.

Art. 44 en 45.

Deze artikelen bepalen de voorwaarden en diploma's welke vereist worden om toegelaten te worden tot de stage welke de uitoefening van het beroep van accountant voorafgaat.

Art. 46, 47 en 48.

De Orde der accountants is gelast met de opleiding der accountants. Zij richt zowel de stage als het examen bij het beëindigen der stage in. De stage kan, overeenkomstig de modaliteiten bepaald door de Nationale Raad, in België of in het buitenland worden volbracht.

Het wetsontwerp voorziet een stage van minstens drie jaar, in acht genomen dat de uitoefening van het beroep van accountant een lange praktische leertijd vergt, die alleen in het contact met de boekhoudkundige werkelijkheid van het leven der ondernemingen vruchtbaar kan worden vervuld. Vrijstellingen van stage kunnen worden toegestaan aan personen die zich op een in de vreemde verworven ervaring kunnen beroepen.

Art. 49.

Inbreuken op de wet worden gestraft met correctionele geldstraffen.

Art. 50 en 51.

Door het van kracht worden van een geheel nieuwe wetgeving voor de accountants wordt het zeer moeilijk probleem van de eerbiediging der verworven rechten gesteld.

De bepalingen die in dit wetsontwerp deze kwestie regelen zijn ingegeven door de voorschriften die bij het uitvaardigen van de wet van 22 juli 1953, houdende oprichting van een Instituut der Ondernemingsrevisoren, aangevaard werden. Om uitspraak te doen over de rechten van hen die zich op verworven rechten kunnen beroepen en die binnen een vrij korte termijn, volgend op de datum van het van kracht worden van de wet, om de erkenning ervan verzoeken, worden een Aanvaardingscommissie en een Aanvaardingscommissie van beroep opgericht.

De samenstelling van deze commissies is derwijze opgevat, dat zij onder opzicht van bevoegdheid en onpartijdigheid alle waarborgen bieden.

Artikel 50 voorziet drie categorieën van personen, die van verworven rechten kunnen genieten :

1) vooreerst deze wier bevoegdheid en eerbaarheid al eerder op grond van een vroegere wetgeving op de uitoefening van het beroep van expert-boekhouder, erkend werden;

2) vervolgens deze wier titels voor de uitoefening van het beroep van accountant zijn erkend geworden in het kader van een vrije beroepsvereniging, op voorwaarde dat de daarbij aangewende aanvaardingsprocedure voldoende waarborgen biedt, door de aanwezigheid, in de jury's van magistraten en van professoren van het universitaire onderwijs of van een hoger handelsinstituut;

3) ce sont enfin celles qui peuvent invoquer une expérience pratique d'au moins cinq années et une compétence suffisante soit par la nature des prestations effectuées antérieurement, soit par un examen d'aptitude au cas où cette dernière preuve ne serait pas rapportée de manière satisfaisante.

Art. 52.

La loi entre en vigueur à une date où il est à prévoir que les Commissions d'agrément auront terminé l'essentiel de leur tâche et où il sera possible de dresser une liste des personnes soumises à la loi.

Art. 53.

L'activité exercée comme expert-comptable pendant une durée inférieure à cinq années de même que le stage exercé antérieurement au sein d'une association professionnelle peut entrer en ligne de compte pour le calcul de la période de stage au bénéfice de toute personne ne pouvant être directement admise comme membre sur la base des articles 50 et 51.

Art. 54 et 55.

Ces articles règlent les questions d'ancienneté pendant les premières années de fonctionnement de l'Ordre.

Le Ministre des Classes Moyennes,

3) tenslotte deze welke zich kunnen beroepen op een praktische ervaring van minstens vijf jaar en op een bevoegdheid die uit de aard van hun vroegere prestaties, of in geval dit bewijs niet overtuigend genoeg mocht geacht worden, uit een bekwaamheidsexamen, afdoende gebleken is.

Art. 52.

De datum van inwerkingtreding van de wet wordt derwijze bepaald dat kan voorzien worden dat de Aanvaardingscommissies het meest essentiële van hun opdracht zullen vervuld hebben en het mogelijk zal zijn een lijst op te stellen van de personen die aan de wet onderworpen zijn.

Art. 53.

De als accountant uitgeoefende activiteiten die minder dan vijf jaar bedragen, evenals de reeds eerder in de schoot van een beroepsvereniging volbrachte stagetijd, kunnen in aanmerking worden genomen voor het berekenen van de stage van de personen die niet onmiddellijk op grond van de artikelen 51 en 52 als lid kunnen worden aanvaard.

Art. 54 en 55.

Deze artikelen regelen de anciënniteitskwesties gedurende de eerste werkingsjaren van de Orde.

De Minister van Middenstand,

A. DE CLERCK.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu la loi du 23 décembre 1946 portant création d'un Conseil d'Etat, notamment l'article 2, deuxième alinéa;

Vu l'urgence;

Sur la proposition de Notre Ministre des Classes Moyennes, de Notre Ministre de l'Education Nationale et de la Culture, et de Notre Ministre de la Culture, adjoint à l'Education Nationale et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS

Notre Ministre des Classes Moyennes, Notre Ministre de l'Education Nationale et de la Culture et Notre Ministre de la Culture, adjoint à l'Education Nationale sont chargés de présenter en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen.

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op de wet van 23 december 1946, houdende oprichting van een Raad van State, inzonderheid artikel 2, tweede lid;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Op voordracht van Onze Minister van Middenstand, van Onze Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur, en van Onze Minister van Cultuur, adjunct voor Nationale Opvoeding, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN Wij :

Onze Minister van Middenstand, Onze Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur, en Onze Minister van Cultuur, adjunct voor Nationale Opvoeding, zijn gelast in Onze Naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

TITRE PREMIER.

DE LA PROTECTION DU TITRE
ET DE LA PROFESSION D'EXPERT-COMPTABLE.

Article premier.

Nul ne peut porter le titre d'expert-comptable ou d'accountant s'il n'est inscrit à un des tableaux de l'Ordre des Experts-Comptables ou s'il n'a obtenu des autorités de l'Ordre, l'autorisation de porter ce titre.

Un arrêté royal règlera les conditions de l'octroi et du retrait de cette autorisation.

Art. 2.

Nul ne peut faire usage du titre d'expert en faisant accompagner cette qualification d'une mention susceptible de créer une confusion avec un des titres visés à l'article 1er.

Art. 3.

Les activités de l'expert-comptable consistent principalement à exécuter dans les entreprises privées ou les établissements publics, les missions suivantes :

1° l'établissement, la vérification et le redressement de tous documents comptables;

2° la certification et l'exactitude de tous comptes et états comptables et de leur conformité avec les écritures;

3° l'organisation des services comptables;

4° l'expertise et l'analyse, par les procédés de la technique comptable de la situation et du fonctionnement des entreprises privées ou des établissements publics aux points de vue de leur crédit, de leur rendement et de leurs risques financiers.

Art. 4.

Nul ne peut délivrer, à titre professionnel et pour le compte des entreprises privées, des certifications définies à l'article 3, 2°, s'il n'est inscrit à un des tableaux de l'Ordre des Experts-Comptables ou s'il n'y a été autorisé par les autorités de l'Ordre.

Cette dernière autorisation ne peut être accordée qu'aux personnes établies à l'étranger qui présenteraient des garanties de compétence et d'honorabilité équivalentes à celles requises en vue de l'inscription à un tableau de l'Ordre et qui souhaiteraient accomplir des missions occasionnelles en Belgique.

Les experts-comptables internes et les personnes autorisées par les autorités de l'Ordre ne peuvent toutefois délivrer des certifications relativement aux documents comptables concernant des entreprises qui les occupent dans les liens d'un contrat d'emploi ou concernant celles qui se trouvent sous la dépendance de telles entreprises.

Art. 5.

Les dispositions prévues aux articles 3 et 4 ne portent pas préjudice à l'accomplissement par les Reviseurs d'Entreprises et les Reviseurs de Banques, des missions qui leur sont réservées par la loi.

TITEL I.

DE BESCHERMING VAN DE TITEL
EN VAN HET BEROEP VAN ACCOUNTANT.

Eerste artikel.

Niemand mag de titel van expert-boekhouder of accountant dragen indien hij niet is ingeschreven op een van de tabellen van de Orde der accountants of indien hij van de overheid van de Orde niet de machtiging heeft gekregen die titel te voeren.

Een koninklijk besluit zal de voorwaarden voor het verlenen of het intrekken van deze machtiging regelen.

Art. 2.

Niemand mag van de titel van expert gebruik maken door deze kwalificatie vergezeld te doen gaan van een vermelding die aanleiding kan geven tot verwarring met een van de titels bedoeld in artikel 1.

Art. 3.

De activiteiten van de accountant bestaan voornamelijk in het volbrengen, in de private ondernemingen of de openbare instellingen, van de volgende opdrachten :

1° het opmaken, nazien en rechtzetten van alle boekhoudkundige documenten;

2° het waarmerken van de juistheid van alle rekeningen en boekhoudkundige staten en van hun overeenstemming met de geschreven stukken;

3° het organiseren van de boekhoudingsdiensten;

4° het deskundig onderzoeken en het ontleden, volgens de methoden van de boekhoudingstechniek, van de toestand en de werking der private ondernemingen of der openbare instellingen in verband met hun kredietwaardigheid, hun rendement en hun financiële risico's.

Art. 4.

Niemand mag beroepshalve en voor rekening van private ondernemingen de waarmerkingen vermeld in artikel 3, 2° afleveren, indien hij niet is ingeschreven op een der tabellen van de Orde der Accountants, of indien hij er door de overheid van de Orde niet is toe gemachtigd.

Deze machtiging kan slechts worden verleend aan de in het buitenland gevestigde personen, die waarborgen van bevoegdheid en achtbaarheid bieden, gelijkwaardig aan die vereist met het oog op de inschrijving op een tabel van de Orde, en die occasionele opdrachten in België zouden wensen te vervullen.

De interne accountants en de door de overheid van de Orde gemachtigde personen mogen nochtans geen waarmerkingen afleveren betreffende de boekhoudkundige documenten die betrekking hebben op ondernemingen waarbij zij onder bediendencontract tewerkgesteld zijn of betreffende deze welke afhankelijk zijn van dergelijke ondernemingen.

Art. 5.

De bepalingen vervat in de artikelen 3 en 4 doen geen afbreuk aan het vervullen door de Bedrijfs- en Bankreviseurs van de opdrachten die hun door de wet zijn voorbehouden.

TITRE II.

DE L'ORDRE DES EXPERTS-COMPTABLES.

CHAPITRE PREMIER.

Dénomination, mission et composition de l'Ordre.

Art. 6.

Il est créé un Ordre des Experts-Comptables. Il jouit de la personnalité civile.

Art. 7.

L'Ordre des Experts-Comptables a pour mission de veiller à la formation et d'assurer l'organisation permanente d'un corps de spécialistes capables d'exercer les activités d'expert-comptable avec toutes les garanties requises aux points de vue de la compétence, de l'indépendance et de la probité professionnelles.

Art. 8.

L'Ordre des Experts-Comptables comprend toutes les personnes inscrites à un des tableaux de l'Ordre.

Il comprend deux catégories de membres : les experts-comptables indépendants et les experts-comptables internes.

Les membres de l'Ordre sont inscrits dans l'une ou l'autre catégorie selon qu'ils exercent leurs activités sans être engagés ou en étant engagés en tout ou en partie, dans les liens d'un contrat d'emploi auprès d'un employeur autre qu'un expert-comptable indépendant ou un Reviseur d'Entreprises ou de Banques.

Art. 9.

Nul ne peut être inscrit à un tableau de l'Ordre des Experts-Comptables :

1° s'il ne présente les garanties d'honorabilité et de moralité que requiert l'exercice de la profession d'expert-comptable;

2° s'il n'a accompli le stage et réussi l'examen de fin de stage prévu par la présente loi ou s'il n'en a été régulièrement dispensé;

3° s'il n'a prêté, au moment de l'inscription, devant le Tribunal de première instance de son domicile, le serment suivant : « Je jure fidélité au Roi, obéissance à la Constitution et aux lois du peuple belge, et je jure de remplir fidèlement, en âme et conscience, les missions qui me seront confiées en qualité d'expert-comptable ».

Toutefois, si l'expert-comptable n'a pas la nationalité belge, la formule du serment est la suivante : « Je jure de remplir fidèlement, en âme et conscience, selon les prescriptions de la loi belge, les missions qui me seront confiées en qualité d'expert-comptable ».

TITEL II.

DE ORDE DER ACCOUNTANTS.

HOOFDSTUK I.

Benaming, taak, en samenstelling van de Orde.

Art. 6.

Er wordt een Orde der accountants opgericht. Zij heeft rechtspersoonlijkheid.

Art. 7.

De Orde der accountants heeft tot taak te waken over de opleiding en te voorzien in de bestendige organisatie van een korps specialisten die bekwaam zijn de activiteiten van accountant uit te oefenen met al de vereiste waarborgen inzake beroepsbevoegdheid, -onafhankelijkheid en -eerlijkheid.

Art. 8.

De Orde van de accountants omvat alle personen die op een van de tabellen van de Orde zijn ingeschreven.

Zij omvat twee categorieën van leden : de onafhankelijke accountants en de interne accountants.

De leden van de Orde worden ingeschreven in de ene of de andere categorie naargelang zij hun activiteit uitoefenen zonder gebonden te zijn, ofwel geheel of gedeeltelijk gebonden door een bediendenkontraakt met een werkgever, die geen zelfstandig accountant of geen Bedrijfs- of Bankrevisor is.

Art. 9.

Niemand kan op een tabel van de Orde der accountants ingeschreven worden :

1° indien hij niet de waarborgen van achtbaarheid en moraliteit biedt die voor de uitoefening van het beroep van accountant vereist zijn;

2° indien hij niet de stage doorgemaakt heeft en is geslaagd voor het bij deze wet voorgeschreven einde-stage-examen, of indien hij er niet op een regelmatige wijze werd van ontslagen;

3° indien hij, op het ogenblik van de inschrijving, voor de Rechtbank van eerste aanleg van zijn woonplaats niet de volgende eed heeft afgelegd : « Ik zweer getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en aan de wetten van het Belgisch volk en ik zweer de opdrachten die mij als accountant zullen worden toevertrouwd in eer en geweten trouw te volbrengen ».

Indien de accountant nochtans niet de Belgische nationaliteit bezit, is de eedformule de volgende : « Ik zweer de opdrachten die mij als accountant zullen worden toevertrouwd in eer en geweten trouw te volbrengen volgens de voorschriften van de Belgische wet ».

CHAPITRE II.

Organes de l'Ordre.

Art. 10.

Les organes de l'Ordre sont :

- 1° les Conseils Régionaux de l'Ordre;
- 2° les Conseils d'Appel de l'Ordre;
- 3° le Conseil National de l'Ordre.

SECTION PREMIERE.

Les Conseils Régionaux de l'Ordre.

Art. 11.

Il est établi deux Conseils Régionaux de l'Ordre.

L'un utilise la langue néerlandaise et est institué pour les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale et de Limbourg, ainsi que pour les arrondissements de Hal-Vilvorde et de Louvain.

L'autre utilise la langue française et est institué pour les provinces de Hainaut, de Luxembourg, de Namur et de Liège, ainsi que pour l'arrondissement de Nivelles.

Les deux conseils Régionaux sont également compétents, selon les règles précisées à l'article 12, alinéa 2, pour l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale et l'arrondissement administratif visé à l'article 7 de la loi du 2 août 1963 sur l'emploi des langues en matière administrative.

Le siège de ces Conseils Régionaux de l'Ordre est établi dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale à moins que le Roi ne fixe une autre localité sur proposition de ces Conseils.

Art. 12.

Chaque Conseil Régional de l'Ordre a juridiction sur les membres de l'Ordre et les stagiaires qui ont établi, dans la région pour laquelle il est institué, le siège principal de leurs activités, ainsi que sur les personnes autorisées à exercer, dans cette région, la profession d'expert-comptable en application de l'article 4, alinéa 2.

Les membres de l'Ordre et les stagiaires qui ont le siège principal de leurs activités dans une commune faisant partie de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale ou de l'arrondissement administratif visé à l'article 7 de la loi du 2 août 1963 sur l'emploi des langues en matière administrative ainsi que les personnes autorisées à exercer occasionnellement leur profession dans une de ces communes relèvent, à leur choix, de l'un ou de l'autre de ces deux conseils régionaux.

Pour les stagiaires, le siège principal d'activité s'identifie avec celui du membre de l'Ordre auprès duquel ils effectuent leur stage.

Par dérogation aux règles établies par le présent article, toute personne qui fait l'objet d'une procédure disciplinaire et qui ne possède pas une connaissance suffisante de la langue de la procédure utilisée par le Conseil régional de l'Ordre auquel il ressortit normalement, peut, au début de l'information dont il est l'objet, demander que la procédure se poursuive dans l'autre langue.

HOOFDSTUK II.

Organen van de Orde.

Art. 10.

De organen van de Orde zijn :

- 1° de Gewestelijke Raden van de Orde;
- 2° de Raden van Beroep van de Orde;
- 3° de Nationale Raad van de Orde.

EERSTE SECTIE.

De Gewestelijke Raden van de Orde.

Art. 11.

Er worden twee Gewestelijke Raden van de Orde opgericht.

De éne gebruikt de Nederlandse taal en wordt ingesteld voor de provinciën Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, alsmede voor de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven.

De andere gebruikt de Franse taal en wordt ingesteld voor de provinciën Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen, alsmede voor het arrondissement Nijvel.

Beide Gewestelijke Raden zijn, overeenkomstig het bepaalde in artikel 12, 2° lid, gelijkmatig bevoegd voor het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en voor het administratief arrondissement bedoeld in artikel 7 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

De zetel van deze Gewestelijke Raden van de Orde is gevestigd in het bestuurlijk arrondissement Brussel-Hoofdstad, ten ware de Koning, op voorstel van deze Raden, een andere plaats aanduidt.

Art. 12.

Elk Gewestelijke Raad van de Orde heeft rechtsmacht over de leden van de Orde en de stagiaires die de hoofdzetel van hun bedrijvigheid hebben gevestigd in het gebied waarvoor hij werd ingesteld, evenals over de personen die luidens artikel 4, 2° werden gemachtigd het beroep van accountant in dit gebied uit te oefenen.

De leden van de Orde en de stagiaires die de hoofdzetel van hun bedrijvigheid hebben in een gemeente die deel uitmaakt van het bestuurlijk arrondissement Brussel-Hoofdstad of van het bestuurlijk arrondissement bedoeld in artikel 7 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, evenals de personen, die gemachtigd zijn hun beroep occasioneel uit te oefenen in één van deze gemeenten, ressorteren, volgens hun keuze, onder de ene of de andere van deze twee Gewestelijke Raden.

Voor de stagiaires stemt de hoofdzetel van hun activiteit overeen met die van het lid van de Orde bij hetwelk zij hun stage doormaken.

In afwijking van de in dit artikel vervatte voorschriften, kan elke persoon die het voorwerp uitmaakt van een tuchtprocedure en geen voldoende kennis bezit van de proceduretaal die wordt gebruikt door de Gewestelijke Raad waaronder hij normaal ressorteert bij het begin van het hem betreffend onderzoek, verzoeken de procedure in de andere taal voor te zetten.

Il est statué sur cette demande par décision motivée, susceptible d'appel de la part de la personne en cause. La décision renvoie, s'il échet, l'intéressé devant l'autre Conseil régional de l'Ordre.

Art. 13.

Chaque Conseil Régional est composé :

1° de six membres élus parmi les membres de l'Ordre inscrits dans la catégorie des experts-comptables indépendants;

2° de quatre membres élus parmi les membres de l'Ordre inscrits dans la catégorie des experts-comptables internes;

3° de deux membres élus parmi les membres de l'Ordre inscrits dans l'une ou l'autre des catégories du tableau de l'Ordre;

4° d'un assesseur juridique désigné par le Roi parmi les magistrats effectifs ou honoraires d'un tribunal de première instance à l'exclusion, toutefois, des juges d'instruction et des magistrats effectifs du parquet de ces tribunaux ou parmi les avocats inscrits à un tableau de l'Ordre depuis cinq ans au moins.

Chaque Conseil Régional de l'Ordre compte, en outre, quatre membres suppléants élus, pour moitié, dans chacune des deux catégories du tableau de l'Ordre et un assesseur juridique suppléant désigné, dans les mêmes conditions, que l'assesseur juridique.

Le Roi peut modifier le nombre des membres effectifs ou suppléants des Conseils Régionaux de l'Ordre à la condition de réserver la moitié au moins des mandats à des membres de l'Ordre inscrits dans la catégorie des experts-comptables indépendants.

Art. 14.

Peuvent être élus membres effectifs ou suppléants d'un Conseil régional de l'Ordre, les membres de l'Ordre remplissant les conditions suivantes :

1° être âgés de trente-cinq ans au moins;

2° être inscrits depuis cinq ans au moins à un tableau de l'Ordre et depuis un an au moins au tableau tenu par le Conseil régional pour lequel la candidature est introduite;

3° être de nationalité belge;

4° ne pas être soumis à une sanction disciplinaire;

5° ne pas avoir exercé deux mandats consécutifs de membre effectif au sein d'un Conseil régional, immédiatement avant l'élection.

Art. 15.

Les membres effectifs des Conseils Régionaux de l'Ordre élisent, parmi eux, un président et un vice-président qui doivent être inscrits dans des catégories différentes du tableau de l'Ordre, ainsi qu'un secrétaire.

Le président, le vice-président, le secrétaire et l'assesseur juridique constituent le bureau.

Le bureau du Conseil régional de l'Ordre a pour mission d'instruire et ensuite de faire rapport sur les affaires de la compétence du Conseil.

Over dit verzoek wordt uitspraak gedaan bij gemotiveerde beslissing, die voor beroep vanwege de betrokkene vatbaar is. Desgevallend wordt besloten betrokkene naar de andere Gewestelijke Raad van de Orde te verwijzen.

Art. 13.

Elke Gewestelijke Raad is samengesteld uit :

1° zes leden verkozen onder de leden van de Orde die in de categorie der zelfstandige accountants zijn ingeschreven;

2° vier leden verkozen onder de leden van de Orde, die in de categorie der interne accountants zijn ingeschreven;

3° twee leden verkozen onder de leden van de Orde, die in de ene of de andere categorie van de tabel der Orde zijn ingeschreven;

4° een rechtskundig bijzitter, door de Koning aangewezen onder de effectieve of ere-magistraten van een rechtbank van eerste aanleg, met uitsluiting evenwel van de onderzoeksrechters en van de effectieve magistraten van de parketten bij deze rechtbanken, of onder de advocaten die sedert ten minste vijf jaar op een tabel van de Orde zijn ingeschreven.

Elke Gewestelijke Raad van de Orde telt daarenboven vier plaatsvervangende leden, voor de helft verkozen uit elk der twee categorieën van de tabel van de Orde, en een plaatsvervangend rechtskundig bijzitter, onder dezelfde voorwaarden aangeduid als de rechtskundige bijzitter.

De Koning kan het getal der effectieve of plaatsvervangende leden van de Gewestelijke Raden van de Orde wijzigen mits ten minste de helft van de mandaten wordt voorbehouden voor de in de categorie der zelfstandige accountants ingeschreven leden der Orde.

Art. 14.

Kunnen tot effectief of plaatsvervangend lid van een Gewestelijke Raad van de Orde worden verkozen, de leden van de Orde die aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° ten minste vijfendertig jaar oud zijn;

2° sedert ten minste vijf jaar op een tabel van de Orde, en sedert ten minste één jaar op de tabel gehouden door de Gewestelijke Raad waarvoor gesolliciteerd wordt, ingeschreven zijn;

3° Belg zijn;

4° niet aan een tuchtstraf zijn onderworpen;

5° geen twee opeenvolgende mandaten van effectief lid in de Gewestelijke Raad hebben uitgeoefend onmiddellijk voor de verkiezingen.

Art. 15.

De effectieve leden van de Gewestelijke Raden van de Orde verkiezen onder hen een voorzitter en een ondervoorzitter die in verschillende categorieën van de tabel van de Orde moeten ingeschreven zijn, alsmede een secretaris.

Het bureau bestaat uit de voorzitter, de ondervoorzitter, de secretaris en de rechtskundige bijzitter.

Het bureau van de Gewestelijke Raad van de Orde heeft tot taak de zaken die tot de bevoegdheid van de Raad behoren te onderzoeken en er vervolgens verslag over uit te brengen.

Art. 16.

Chaque Conseil régional de l'Ordre est chargé :

1° de tenir à jour un tableau des membres de l'Ordre et une liste des stagiaires sur lesquels il exerce sa juridiction;

2° de statuer sur les demandes d'autorisation prévues aux articles 1 et 4;

3° de surveiller, en requérant, le cas échéant, des déclarations, l'application des dispositions prévues à l'article 4, alinéa 3;

4° de dénoncer à l'autorité judiciaire, les infractions aux dispositions des articles 1, 2 et 4 de la présente loi;

5° de veiller au respect des règles de déontologie, à l'honneur, à la discrétion et à la dignité des membres de l'Ordre dans l'exercice ou à l'occasion de l'exercice de leur profession;

6° de veiller à l'accomplissement des obligations du stage;

7° de statuer sur les contestations relatives aux honoraires en cas de demande conjointe des parties et de donner son avis sur de telles contestations, soit à la demande des cours et tribunaux, soit d'office en cas de manquement grave aux devoirs professionnels, ainsi que lorsque ces contestations opposent des personnes soumises à la juridiction de l'Ordre;

8° de statuer en matière disciplinaire à l'égard des personnes soumises à sa juridiction et convaincues de manquement à leurs devoirs.

Art. 17.

§ 1er. Les peines disciplinaires qui peuvent être infligées à des membres de l'Ordre et aux stagiaires sont, suivant le cas : l'avertissement, la censure, la réprimande, la suspension pour un terme ne pouvant excéder deux années et la radiation.

La suspension et la radiation entraînent l'interdiction de délivrer, en Belgique, des certifications prévues à l'article 3, 2°.

§ 2. Les peines disciplinaires qui peuvent être infligées à des personnes autorisées en vertu de l'article 4 sont, suivant le cas, l'avertissement, la censure, la réprimande et le retrait temporaire ou définitif de l'autorisation.

SECTION 2.

Les Conseils d'Appel de l'Ordre.

Art. 18.

Il est établi deux Conseils d'Appel de l'Ordre : l'un utilise la langue néerlandaise et l'autre la langue française.

Le siège de ces Conseils d'Appel est établi dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale à moins que le Roi ne fixe une autre localité sur proposition de ces Conseils.

Art. 16.

Elke Gewestelijke Raad is gehouden :

1° een tabel der leden van de Orde en een lijst der stagiairs over wie hij zijn rechtsmacht uitoefent, bij te houden;

2° uitspraak te doen over de aanvragen tot machtiging, bepaald bij de artikelen 1 en 4;

3° toezicht te houden over de toepassing van de bepalingen vervat in artikel 4, derde lid, desgevallend door verklaringen te eisen;

4° de gerechtelijke overheid in kennis te stellen van de inbreuken op de bepalingen van de artikelen 1, 2 en 4 van deze wet;

5° te waken over de eerbiediging van de voorschriften van de plichtenleer, de eer, de omzichtigheid en de waarheid van de leden van de Orde in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van hun beroep;

6° te waken over het naleven van de verplichtingen van de stage;

7° uitspraak te doen over de betwistingen inzake erelonen op gemeenzaam verzoek van de partijen, en advies te verstrekken over dergelijke betwistingen, hetzij op aanvraag van de Hoven en Rechtbanken, hetzij ambtshalve in geval van zware tekortkomingen aan de beroepsplichten, alsmede wanneer bij deze betwistingen personen die aan de rechtsmacht van de Orde zijn onderworpen, tegenover elkaar staan;

8° uitspraak te doen in tuchtzaken ten aanzien van personen die aan haar rechtsmacht zijn onderworpen en schuldig bevonden worden aan plichtsverzuim.

Art. 17.

§ 1. De tuchtstraffen die naar gelang van het geval aan leden van de Orde en aan stagiairs kunnen opgelegd worden zijn : de waarschuwing, de afkeuring, de berisping, de schorsing voor een termijn die niet meer dan twee jaar mag bedragen, en de schrapping.

De schorsing en de schrapping brengen het verbod mede in België waarmerkingen te verlenen zoals voorzien in artikel 3, 2°.

§ 2. De tuchtstraffen die kunnen worden opgelegd aan personen, gemachtigd krachtens artikel 4, zijn naar gelang van het geval : de waarschuwing, de afkeuring, de berisping en de tijdelijke of definitieve terugtrekking van de machtiging.

SECTIE 2.

De Raden van Beroep van de Orde.

Art. 18.

Er worden twee Raden van Beroep van de Orde ingesteld : de ene gebruikt de Nederlandse taal, de andere de Franse.

De Zetel van deze Raden van Beroep is gevestigd in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, ten ware de Koning een andere plaats vaststelt op voorstel van deze Raden.

Art. 19.

Chaque Conseil d'Appel de l'Ordre est composé :

1° de l'assesseur juridique du Conseil National de l'Ordre;

2° de deux membres juristes désignés par le Roi, parmi les magistrats effectifs ou honoraires à la Cour d'Appel à l'exclusion toutefois des magistrats effectifs du parquet auprès d'une Cour d'Appel ou parmi les avocats inscrits à un tableau de l'Ordre des avocats depuis 15 ans au moins;

3° d'un membre élu parmi les membres de l'Ordre inscrits dans la catégorie des experts-comptables indépendants;

4° d'un membre élu parmi les membres de l'Ordre inscrits dans la catégorie des experts-comptables internes;

5° de deux membres désignés par le Roi parmi les membres de l'Ordre inscrits dans l'une ou l'autre des catégories du tableau de l'Ordre.

L'assesseur juridique assume les fonctions de président, le secrétaire est choisi par le Conseil parmi les membres visés au 3° et 4° du présent article.

Chaque Conseil de l'Ordre compte, en outre, un président suppléant, étant l'assesseur juridique suppléant du Conseil National, deux membres juristes et deux membres experts-comptables suppléants désignés dans les mêmes conditions que les membres effectifs qu'ils sont appelés à remplacer, ainsi que quatre membres suppléants élus, pour moitié, dans chacune des deux catégories du tableau de l'Ordre.

Art. 20.

Peuvent être élus ou désignés en qualité de membres effectifs ou suppléants d'un Conseil d'Appel de l'Ordre, les membres de l'Ordre remplissant les conditions suivantes :

1° être âgés de 40 ans au moins;

2° être inscrits depuis 10 ans au moins à un tableau de l'Ordre et depuis 1 an au moins au tableau tenu par le Conseil Régional dont le Conseil d'Appel connaît des décisions;

3° être de nationalité belge;

4° ne pas être soumis à une sanction disciplinaire;

5° ne pas avoir exercé, immédiatement avant l'élection, soit un mandat de membre effectif au sein d'un Conseil Régional de l'Ordre, soit deux mandats consécutifs de membre effectif au sein d'un Conseil d'Appel.

Art. 21.

Chaque Conseil d'Appel de l'Ordre statue :

1° sur l'appel des décisions rendues en vertu de l'article 16, 1°, 2° et 8° par le Conseil Régional de l'Ordre du même régime linguistique;

2° sur les sanctions disciplinaires à prendre à l'égard des membres de l'Ordre qui se sont abstenus, sans motif légitime, d'assister aux réunions des Conseils de l'Ordre du même régime linguistique;

3° sur les demandes de réhabilitation relatives aux sanctions disciplinaires qu'il a prononcées ou qui ont été prononcées par le Conseil Régional de l'Ordre du même régime linguistique.

Toutefois, si la demande de réhabilitation concerne plusieurs sanctions disciplinaires prononcées par des Conseils

Art. 19.

Elke Raad van Beroep is samengesteld uit :

1° de rechtskundig bijzitter van de Nationale Raad van de Orde;

2° twee leden juristen, door de Koning aangewezen onder de effectieve of ere-magistraten bij het Hof van Beroep, met uitsluiting evenwel van de effectieve magistraten van het parket bij het Hof van Beroep, of onder de advocaten die sedert ten minste vijftien jaar zijn ingeschreven op een tabel van de Orde der Advokaten;

3° een lid verkozen onder de leden van de Orde die in de categorie der zelfstandige accountants zijn ingeschreven;

4° een lid verkozen onder de leden van de Orde die in de categorie der interne accountants zijn ingeschreven;

5° twee leden door de Koning aangewezen onder de leden van de Orde die in de een of andere categorie van de tabel van de Orde zijn ingeschreven.

De rechtskundige bijzitter oefent de functie van voorzitter uit; de secretaris wordt door de Raad gekozen uit de leden vermeld onder 3° en 4° van dit artikel.

Elke Raad van de Orde telt bovendien een plaatsvervangend voorzitter, nl. de plaatsvervangende rechtskundige bijzitter van de Nationale Raad, twee plaatsvervangende leden juristen en twee plaatsvervangende leden accountants, aangeduid onder dezelfde voorwaarden als de effectieve leden die zij moeten vervangen, alsmede vier plaatsvervangende leden, voor de helft gekozen uit ieder van de twee categorieën van de tabel van de Orde.

Art. 20.

Kunnen tot effectieve of plaatsvervangende leden van een Raad van Beroep van de Orde worden verkozen of aangeduid, de leden van de Orde die aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° ten minste 40 jaar oud zijn;

2° sedert ten minste 10 jaar ingeschreven zijn op een tabel der Orde en sedert ten minste 1 jaar op de tabel gehouden door de Gewestelijke Raad van welker beslissingen de Raad van Beroep kennis neemt;

3° Belg zijn;

4° niet aan een tuchtstraf zijn onderworpen;

5° geen mandaat van effectief lid van een Gewestelijke Raad van de Orde, geen twee opeenvolgende mandaten van effectief lid van een Raad van Beroep hebben uitgeoefend onmiddellijk vóór de verkiezingen.

Art. 21.

Elke Raad van Beroep van de Orde doet uitspraak :

1° over het beroep ingediend tegen uitspraken krachtens artikel 16, 1°, 2° en 8° gevelde door de Gewestelijke Raad van de Orde met hetzelfde taalselsel;

2° over de tuchtstraffen die moeten worden genomen ten aanzien van leden van de Orde die zonder wettige reden verzuimd hebben de vergaderingen van de Raden van de Orde met hetzelfde taalselsel, bij te wonen;

3° over verzoeken tot eerherstel, betreffende de tuchtstraffen, die hij heeft uitgesproken of die werden uitgesproken door de Gewestelijke Raad van de Orde met hetzelfde taalselsel;

Indien echter het verzoek tot eerherstel betrekking heeft op verschillende tuchtstraffen uitgesproken door verschil-

Régionaux ou des Conseils d'Appel différents, la compétence respective des Conseils d'Appel est déterminée par la juridiction qui a prononcé la dernière sanction.

SECTION 3.

Le Conseil National de l'Ordre.

Art. 22.

Il est établi, pour l'ensemble du pays, un Conseil National de l'Ordre des Experts-Comptables qui a son siège dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale.

Art. 23.

Le Conseil National de l'Ordre des Experts-Comptables est composé :

1° de quatre membres délégués par les Conseils Régionaux de l'Ordre et choisis, en leur sein, à raison de deux membres par Conseil Régional de l'Ordre, et, pour chacun des Conseils Régionaux de l'Ordre, à raison d'un membre pour chacune des catégories de membres;

2° des quatre membres élus parmi les membres de l'Ordre, pour faire partie des Conseils d'Appel de l'Ordre;

3° des quatre membres désignés par le Roi parmi les membres de l'Ordre pour faire partie des Conseils d'Appel de l'Ordre;

4° de quatre membres désignés, par le Roi, parmi les professeurs des universités et établissements d'enseignement visés à l'article 44, 3°, à raison de deux membres pour chaque régime linguistique;

5° d'un membre délégué par la Commission Bancaire;

6° d'un assesseur juridique ayant une connaissance approfondie des deux langues nationales et désigné par le Roi parmi les magistrats à la Cour d'Appel ou les avocats inscrits à un tableau de l'Ordre des avocats depuis 20 ans au moins.

Les Conseils Régionaux de l'Ordre et la Commission Bancaire peuvent désigner des délégués suppléants. Les membres faisant partie des Conseils d'Appel sont remplacés, le cas échéant, par leurs suppléants au sein de ces Conseils.

Le Roi désigne un assesseur juridique suppléant remplissant les mêmes conditions de nomination que celles requises pour l'assesseur juridique effectif.

Art. 24.

Les membres du Conseil National de l'Ordre choisissent parmi les membres visés à l'article 23, 1°, 2° et 3° et pour une durée de deux ans, un président, un vice-président et deux secrétaires.

Le président et un des secrétaires doivent être inscrits au tableau de l'Ordre d'un Conseil Régional d'un régime linguistique différent de celui auquel sont inscrits le vice-président et l'autre secrétaire.

Les délégués des Conseils Régionaux et des Conseils d'Appel de l'Ordre, ainsi que les membres désignés par le Roi et les représentants du corps enseignant de chaque régime linguistique peuvent, au besoin, se réunir séparément en sections sous la présidence, selon le cas, du prési-

lende Gewestelijke Raden of Raden van Beroep, wordt de respectieve bevoegdheid van de Raden van Beroep bepaald door het rechtscollege dat de laatste sanctie heeft uitgesproken.

SECTIE 3.

De Nationale Raad van de Orde.

Art. 22.

Voor geheel het land wordt een Nationale Raad van de Orde der accountants opgericht die zijn zetel heeft in het bestuurlijk arrondissement Brussel-Hoofdstad.

Art. 23.

De Nationale Raad van de Orde der accountants is samengesteld uit :

1° vier leden afgevaardigd door de Gewestelijke Raden van de Orde en uit dezer leden gekozen naar rata van twee leden per Gewestelijke Raad van de Orde en, voor elke Gewestelijke Raad van de Orde, één lid voor elk der categorieën van leden;

2° de vier leden verkozen onder de leden van de Orde, om deel uit te maken van de Raden van Beroep van de Orde;

3° de vier leden door de Koning aangewezen onder de leden van de Orde om deel uit te maken van de Raden van Beroep van de Orde;

4° vier leden, twee per taalgebied, door de Koning aangewezen onder de professoren der universiteiten en onderwijsinrichtingen vermeld in artikel 44, 3°;

5° één lid afgevaardigd door de Bankcommissie;

6° een rechtskundig bijzitter die de twee landstalen grondig kent en door de Koning wordt aangewezen onder de magistraten bij het Hof van Beroep of onder de advocaten die sedert ten minste twintig jaar op de tabel van de Orde der advocaten zijn ingeschreven.

De Gewestelijke Raden van de Orde en de Bankcommissie mogen plaatsvervangende afgevaardigden aanduiden. De leden die deel uitmaken van de Raden van Beroep worden, in voorkomend geval, vervangen door hun plaatsvervangers in deze Raden.

De Koning duidt een plaatsvervangend rechtskundig bijzitter aan, die voldoet aan dezelfde voorwaarden als die vereist voor de effectieve rechtskundige bijzitter.

Art. 24.

De leden van de Nationale Raad van de Orde kiezen uit de leden bedoeld in artikel 23, 1°, 2° en 3° en voor de duur van twee jaar, een voorzitter, een ondervoorzitter en twee secretarissen.

De voorzitter en één van de secretarissen moeten ingeschreven zijn op de tabel van de Orde van een Gewestelijke Raad die van een ander taalstelsel is als die waarbij de ondervoorzitter en de andere secretaris zijn ingeschreven.

De afgevaardigden der Gewestelijke Raden en der Raden van Beroep van de Orde, evenals de door de Koning aangeduide leden en de vertegenwoordigers van het leraarskorps van ieder taalstelsel, kunnen, desnoods, afzonderlijk in secties vergaderen onder het voorzitterschap van,

dent ou du vice-président et avec l'assistance de l'assesseur juridique et du délégué de la Commission bancaire.

Art. 25.

Le Conseil National de l'Ordre des Experts-Comptables est chargé :

1° de représenter l'Ordre par son président ou son vice-président tant en justice que pour stipuler ou s'obliger, sans préjudice des droits de gestion, journalière délégués aux présidents des Conseils Régionaux dans les limites fixées par le Conseil National;

2° d'établir les règles de la déontologie de la profession d'expert-comptable;

3° d'établir le règlement du stage;

4° de veiller à l'application des règles de la déontologie et du règlement du stage;

5° d'arrêter les règlements d'ordre intérieur des Conseils Régionaux et des Conseils d'Appel de l'Ordre;

6° de contrôler l'activité des conseils de l'Ordre et de colliger leurs sentences;

7° de faire aux autorités publiques toutes suggestions au sujet des mesures législatives ou réglementaires relatives à la profession et de donner son avis sur toutes les questions relatives à l'exercice de celle-ci;

8° de prendre, d'une manière générale, toutes les mesures utiles ou nécessaires à la réalisation de l'objet de l'Ordre.

Art. 26.

Les règles de déontologie de la profession d'expert-comptable et le règlement du stage sont applicables dès leur approbation par le Ministre des Classes Moyennes. Les motifs d'un refus d'approbation sont communiqués au Conseil National dans un délai qui ne peut excéder trois mois.

CHAPITRE III.

Fonctionnement de l'Ordre.

SECTION PREMIERE.

Des divers Conseils de l'Ordre.

Art. 27.

Les élections pour la désignation des membres des Conseils régionaux et des Conseils d'Appel de l'Ordre se font, au scrutin secret, selon des modalités à déterminer par le Roi.

Tous les membres de l'Ordre, inscrits au tableau, participent aux élections à l'exception de ceux soumis à une peine de suspension. Toute abstention injustifiée au scrutin est passible de sanctions disciplinaires.

naar gelang het geval, de voorzitter of de ondervoorzitter, en met de bijstand van de rechtskundige bijzitter en de afgevaardigde van de Bankcommissie.

Art. 25.

De Nationale Raad van de Orde der accountants is ermee belast :

1° door zijn voorzitter of zijn ondervoorzitter de Orde te vertegenwoordigen, zowel voor het gerecht als om te bedingen of een verbintenis aan te gaan, onverminderd de rechten van dagelijks beheer aan de voorzitters der Gewestelijke Raden verleend binnen de grenzen vastgesteld door de Nationale Raad;

2° de regels van de plichtenleer voor het beroep van accountant op te maken;

3° het stagereglement op te maken;

4° te waken over de toepassing van de regels van de plichtenleer en van het stagereglement;

5° de reglementen van inwendige orde van de Gewestelijke Raden en van de Raden van Beroep van de Orde vast te stellen;

6° toezicht uit te oefenen over de activiteit van de Raden van de Orde en hun beslissingen samen te brengen;

7° aan de openbare overheid om het even welke suggesties te doen aangaande wettelijke of reglementaire maatregelen in verband met het beroep, en advies te verstrekken over alle kwesties betreffende de uitoefening ervan;

8° in het algemeen alle maatregelen te nemen welke nuttig of noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van het doel der Orde.

Art. 26.

De voorschriften van de plichtenleer van het beroep van accountant en het stagereglement zijn toepasselijk zodra zij door de Minister van Middenstand zijn goedgekeurd. De redenen waarom goedkeuring wordt onthouden, worden aan de Nationale Raad medegedeeld binnen een termijn die niet meer dan drie maanden mag bedragen.

HOOFDSTUK III.

Werking der Orde.

SECTIE I.

De verschillende Raden van de Orde.

Art. 27.

De verkiezingen voor de aanwijzing van de leden der Gewestelijke Raden en der Raden van Beroep van de Orde geschieden bij geheime stemming op de door de Koning te bepalen wijze.

Al de leden van de Orde, die op de tabel zijn ingeschreven, nemen aan de verkiezingen deel, met uitzondering van degenen die aan een schorsingsstraf zijn onderworpen. Voor elke niet verantwoorde onthouding bij de stemming kunnen tuchtstraffen worden toegepast.

Art. 28.

§ 1er. Les mandats conférés par l'élection au sein des Conseils Régionaux et des Conseils d'Appel de l'Ordre ont une durée de quatre ans.

Ils sont renouvelés par moitié tous les deux ans, pour chacune des deux catégories de membres.

Les membres délégués par les Conseils Régionaux de l'Ordre au sein du Conseil National sont désignés pour un terme de deux ans.

§ 2. Les membres des Conseils de l'Ordre, désignés par le Roi, sont nommés pour six ans.

§ 3. Tout membre délégué ou désigné en remplacement d'un membre dont le mandat est devenu vacant avant son expiration normale, achève le mandat de son prédécesseur.

Art. 29.

§ 1er. Aucun membre de l'Ordre ne peut exercer simultanément un mandat au sein d'un Conseil Régional et un mandat au sein d'un Conseil d'Appel.

§ 2. Les mandats au sein d'un Conseil de l'Ordre prennent fin par la perte d'une des conditions d'éligibilité, par la démission ou la déchéance.

§ 3. Les membres élus, effectifs ou suppléants, d'un conseil de l'Ordre sont déchus de plein droit de leur mandat :

1° lorsqu'ils sont frappés, en dernier ressort, d'une peine disciplinaire;

2° lorsqu'ils ont été condamnés à une peine criminelle par un arrêt coulé en force de chose jugée.

Ils peuvent également être déchus de leur mandat par décision du Conseil d'Appel lorsqu'ils ont été condamnés à une peine correctionnelle par un jugement coulé en force de chose jugée.

Art. 30.

Les membres suppléants ne peuvent participer aux délibérations qu'en cas d'empêchement légal ou de fait des membres effectifs et afin d'atteindre le quorum requis.

Il y a empêchement légal à l'exercice d'un mandat chaque fois que le membre en cause a un intérêt direct ou indirect à une décision relative à une affaire soumise au Conseil de l'Ordre.

Les membres élus suppléants deviennent membres effectifs et achèvent le mandat de leur prédécesseur en cas de décès, de démission ou de déchéance d'un mandat de membre effectif.

Un membre suppléant ne peut être assumé que pour remplacer un membre effectif appartenant à la catégorie de l'Ordre à laquelle il appartient.

Lorsqu'il n'y a plus de membres suppléants, il est recouru à une élection partielle.

Art. 31.

Tous les membres des Conseils de l'Ordre ont voix délibérative à l'exception des assesseurs juridiques près les Conseils Régionaux.

Art. 28.

§ 1. De bij verkiezing in de Gewestelijke Raden en in de Raden van Beroep van de Orde begeben mandaten hebben een duur van vier jaar.

Zij worden om de twee jaar voor elk der twee categorieën van leden voor de helft hernieuwd.

De leden door de Gewestelijke Raden van de Orde in de Nationale Raad afgevaardigd, worden aangewezen voor een termijn van twee jaar; hun mandaat is hernieuwbaar.

§ 2. De leden van de Raden van de Orde, aangewezen door de Koning, worden benoemd voor zes jaar.

§ 3. Elk lid dat wordt afgevaardigd of aangewezen ter vervanging van een lid wiens mandaat vóór de normale datum is verstreken, voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

Art. 29.

§ 1. Geen enkel lid van de Orde mag een mandaat in een Gewestelijke Raad en een mandaat in een Raad van Beroep gelijktijdig uitoefenen.

§ 2. De mandaten in een Raad van de Orde nemen een einde ingevolge het verlies van een der voorwaarden tot verkiesbaarheid, ingevolge ontslag of ingevolge vervallenverklaring.

§ 3. Het mandaat van de verkozen effectieve of plaatsvervangende leden van een Raad van de Orde vervalt van rechtswege :

1° wanneer zij, in laatste aanleg, een tuchtstraf oplopen;

2° wanneer zij tot een criminele straf werden veroordeeld bij een arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan.

Zij kunnen eveneens bij beslissing van de Raad van beroep van hun mandaat worden vervallen verklaard, wanneer zij tot een correctionele straf werden veroordeeld bij een vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan.

Art. 30.

De plaatsvervangende leden mogen aan de beraadslagingen slechts deelnemen in geval van wettelijk of feitelijk beletsel van de effectieve leden en ten einde het vereist quorum te bereiken.

Er bestaat wettelijk beletsel voor het uitoefenen van een mandaat telkens als het betrokken lid rechtstreeks of onrechtstreeks belang heeft bij een beslissing omtrent een aangelegenheid die aan de Raad van de Orde is voorgelegd.

De verkozen plaatsvervangende leden worden effectieve leden en voleindigen het mandaat van hun voorganger in geval van overlijden, ontslag of van vervallenverklaring van een mandaat van effectief lid.

Een plaatsvervangend lid kan alleen worden aanvaard om een effectief lid dat behoort tot dezelfde categorie van de Orde als hij, te vervangen.

Wanneer er geen plaatsvervangende leden meer zijn, wordt tot een gedeeltelijke verkiezing overgegaan.

Art. 31.

Al de leden van de Raden van de Orde zijn stemgerechtigd, met uitzondering van de rechtskundige bijzitters in de Gewestelijke Raden.

En cas de parité de voix, celle des présidents des Conseils est déterminante.

Le Roi détermine, pour chaque organe de l'Ordre, le quorum requis pour la validité de ses délibérations ainsi que les règles de convocation.

SECTION 2.

De la procédure et des recours.

Art. 32.

Les Conseils Régionaux et les Conseils d'Appel de l'Ordre ne peuvent prendre une décision de refus d'inscription sur une liste des stagiaires ou à un tableau de l'Ordre, une décision de refus de l'autorisation visée aux articles 1er et 4 ou statuer en matière disciplinaire que si la personne intéressée a été citée par lettre recommandée à la poste, adressée au moins trente jours à l'avance, à comparaître devant le Conseil compétent.

L'intéressé peut faire valoir ses moyens oralement ou par écrit. Il peut se faire assister par un ou plusieurs avocats ainsi que par un ou plusieurs membres de l'Ordre remplissant les conditions d'éligibilité aux conseils régionaux de l'Ordre, précisées à l'article 14, 1° et 2°.

Il pourra exercer le droit de récusation dans les cas prévus à l'article 44 du Code de procédure civile.

Art. 33.

Aucun refus d'inscription au tableau de l'Ordre ou sur une liste des stagiaires et aucune peine disciplinaire ne peuvent être fondés sur des motifs d'ordre racial, religieux, philosophique, politique, linguistique ou syndical ou sur des faits commis à l'occasion de l'exercice d'une activité de Reviseur d'Entreprises ou de Banques, sauf le cas où ces faits auraient entraîné une sanction de suspension ou de radiation de la part des autorités compétentes pour les apprécier.

Toute ingérence des Conseils de l'Ordre dans ces domaines est interdite.

Art. 34.

Les décisions rendues par les Conseils Régionaux de l'Ordre et les Conseils d'Appel sont motivées. Elles sont notifiées dans la huitaine de leur prononcé par lettre recommandée à la poste, à la partie intéressée ainsi qu'au président du Conseil National.

La notification indique, sous peine de nullité, les voies de recours ouvertes à la partie intéressée ainsi que la procédure à suivre pour les mettre en œuvre.

Art. 35.

La partie à charge de laquelle une décision par défaut a été rendue peut former opposition dans le délai de trente jours.

L'opposition est signifiée, sous peine de nullité, par lettre recommandée à la poste, adressée au président du Conseil qui a rendu la décision.

L'opposant qui fait défaut une seconde fois n'est plus recevable à former une nouvelle opposition.

Bij staking van stemmen is deze van de voorzitters van de Raden beslissend.

De Koning bepaalt, voor elk orgaan van de Orde, het voor de geldigheid van zijn beraadslagingen vereiste quorum, evenals de regels van bijeenroeping.

SECTIE 2.

De procedure en het verhaal.

Art. 32.

De Gewestelijke Raden en de Raden van Beroep van de Orde mogen de inschrijving op een lijst van stagiairs of op een tabel van de Orde, alsmede de machtiging bedoeld in de artikelen 1 en 4, slechts weigeren, of slechts uitspraak doen in tuchtzaken, wanneer de betrokkene bij een ter post aangetekend schrijven, dat ten minste dertig dagen op voorhand werd verzonden, gedagvaard werd om voor de bevoegde Raad te verschijnen.

De betrokkene mag mondeling of schriftelijk verweermiddelen doen gelden. Hij mag zich door een of meer advocaten doen bijstaan, evenals door een of meer leden van de Orde die aan de voorwaarden tot verkiesbaarheid in de Gewestelijke Raden van de Orde, vermeld in artikel 14, 1° en 2°, voldoen.

Hij zal wrakingen kunnen doen in de gevallen bepaald in artikel 44 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Art. 33.

Geen enkele weigering van inschrijving op de tabel van de Orde of op een lijst van de stagiairs en geen enkele tuchtschikking mogen steunen op redenen van racistische, godsdienstige, filosofische, politieke, taalkundige of syndicale aard, noch op feiten die werden begaan naar aanleiding van de uitoefening van een activiteit van Bedrijfs- of Bankrevisor, behalve wanneer die feiten hebben geleid tot een schorsings- of een schrappingsmaatregel getroffen door de overheden die bevoegd zijn om ze te beoordelen.

Elke inmenging ten deze vanwege de Gewestelijke Raden van de Orde is verboden.

Art. 34.

De beslissingen van de Gewestelijke Raden van de Orde en van de Raden van Beroep worden met redenen omkleed. Zij moeten binnen acht dagen nadat zij zijn uitgesproken bij een ter post aangetekend schrijven aan de betrokken partij, alsmede aan de voorzitter van de Nationale Raad worden betekend.

De betekening vermeldt, op straf van nietigheid, de middelen van verhaal die voor de betrokken partij open staan, alsmede de te volgen procedure om ze op gang te brengen.

Art. 35.

De partij tegen dewelke een beslissing bij verstek werd getroffen, kan binnen een termijn van dertig dagen verzet aantekenen.

Het verzet moet, op straffe van nietigheid, bij een ter post aangetekend schrijven, gericht aan de voorzitter van de Raad, die de beslissing genomen heeft, betekend worden.

De opposant die een tweede maal verstek geeft, is niet gerechtvaardigd opnieuw verzet aan te tekenen.

Art. 36.

L'appel d'une décision rendue par un Conseil Régional de l'Ordre peut être introduit par la partie en cause ainsi que par l'assesseur juridique dudit Conseil Régional. Il doit, sous peine de nullité, être signifié par lettre recommandée à la poste, adressée dans le délai de trente jours au président du Conseil d'Appel compétent en raison de l'article 21.

Art. 37.

Les délais de trente jours fixés par les articles 35 et 36 courent à partir du lendemain du jour où la lettre recommandée contenant notification de la décision a été déposée à la poste.

Au cas où la décision a été rendue par défaut, le délai d'appel ne commence toutefois à courir que le lendemain du jour où expire le délai d'opposition.

Les conseils de l'Ordre peuvent, toutefois, relever les parties intéressées de la forclusion résultant de l'expiration des délais au cas où celles-ci justifient qu'elles se sont trouvées dans l'impossibilité absolue d'être atteintes par la notification et qu'elles ont introduit un recours dans les trente jours qui suivent celui au cours duquel elles ont eu connaissance de la décision intervenue.

Art. 38.

Les décisions définitives rendues par les Conseils d'appel de l'Ordre peuvent être déferées à la Cour de Cassation par la partie en cause pour contravention à la loi ou pour violation des formes, soit substantielles, soit prescrites à peine de nullité.

Il est loisible au Procureur général près la Cour de Cassation, de se pourvoir devant cette Cour dans l'intérêt de la loi.

En cas de cassation, la cause est renvoyée devant le Conseil d'Appel autrement composé. Cette juridiction se conforme à la décision de la Cour de Cassation sur les faits de droit jugés par celle-ci.

La procédure du pourvoi en Cassation est, en ce qui concerne tant la forme que les délais, régie comme en matière pénale.

Art. 39.

Les décisions des Conseils de l'Ordre, prises en matière disciplinaire, ne sont exécutoires qu'à l'expiration des délais de recours et sauf introduction d'un recours dans ces délais.

SECTION 3.

Dispositions générales.

Art. 40.

Les décisions des divers conseils de l'Ordre sont consignées dans un registre. Elles sont signées par le président et le secrétaire.

Art. 36.

Het beroep tegen een door de Gewestelijke Raad van de Orde genomen beslissing, kan door de betrokken partij, alsmede door de rechtskundig bijzitter van gezegde Gewestelijke Raad worden ingesteld. Het moet op straffe van nietigheid, binnen dertig dagen bij een ter post aangetekend schrijven, gericht aan de voorzitter van de volgens artikel 21 bevoegde Raad van Beroep worden betekend.

Art. 37.

De termijn van dertig dagen, bepaald in de artikelen 35 en 36, neemt een aanvang de dag volgend op die waarop het aangetekend schrijven waarmede de beslissing wordt betekend, ter post werd afgegeven.

Wanneer echter de beslissing bij verstek werd genomen, gaat de termijn voor het beroep slechts in de dag volgend op die waarop de termijn voor het verzet een einde neemt.

De Raden van de Orde kunnen nochtans de betrokken partijen van het verval, voortvloeiend uit het verstrijken van de termijnen, ontheffen wanneer deze het bewijs leveren dat het hun volstrekt onmogelijk was van de betekening kennis te nemen en dat zij verhaal hebben ingediend binnen dertig dagen volgend op die waarop zij van de genomen beslissing kennis hebben genomen.

Art. 38.

De eindbeslissingen van de Raden van Beroep van de Orde kunnen door de betrokken partij voor het Hof van Cassatie worden gebracht wegens overtreding van de wet of wegens schending van, hetzij de wezenlijke, hetzij de op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen.

De Procureur-generaal bij het Hof van Cassatie kan zich voor dit Hof voorzien in het belang van de wet.

In geval van verbreking wordt de zaak verwezen naar de op een andere wijze samengestelde Raad van Beroep. Dit rechtscollege schikt zich naar de beslissing van het Hof van Verbreking inzake de door dit laatste beslechte rechtsfeiten.

Voor de voorziening in verbreking geldt, zowel wat betreft de vorm als de termijnen, dezelfde procedure als in strafzaken.

Art. 39.

De beslissingen van de Raden van de Orde, genomen in tuchtzaken, zijn slechts uitvoerbaar na het verstrijken van de termijnen van verhaal en wanneer binnen deze termijnen geen verhaal werd ingediend.

SECTIE III.

Algemene bepalingen.

Art. 40.

De beslissingen van de verschillende Raden van de Orde worden in een register ingeschreven. Zij worden ondertekend door de voorzitter en de secretaris.

Les décisions du Conseil National sont notifiées au Ministre des Classes Moyennes.

Les membres des divers organes de l'Ordre sont tenus au secret professionnel pour tout ce qu'ils ont eu à connaître à l'occasion de l'exercice de leurs mandats.

Art. 41.

L'Ordre ne peut posséder en propriété d'autres immeubles que ceux nécessaires à l'accomplissement de sa mission.

Les libéralités entre vifs ou testamentaires ne pourront être acceptées qu'après l'autorisation du Roi.

Art. 42.

Les frais de fonctionnement de l'Ordre sont couverts par :

- 1° les revenus et produits de son patrimoine;
- 2° les libéralités effectuées à son profit;
- 3° les cotisations perçues à charge de ses membres et des stagiaires et dont le montant est fixé par le Conseil National.

Le défaut de paiement des cotisations expose la personne en cause à des sanctions disciplinaires.

Art. 43.

§ 1er. Hormis le cas de nouvelles poursuites disciplinaires, les sanctions inférieures à celles de la suspension ou de la radiation ne peuvent être invoquée à charge d'un membre de l'Ordre ou d'un stagiaire lorsqu'un délai de cinq ans s'est écoulé depuis que ces sanctions sont devenues définitives sans que la personne en cause ait encouru une nouvelle sanction disciplinaire.

§ 2. Tout membre de l'Ordre et tout stagiaire qui a encouru une ou plusieurs sanctions disciplinaires de suspension ou une peine de radiation peut introduire une demande de réhabilitation auprès du Conseil d'Appel compétent en application de l'article 21.

Cette demande n'est recevable que si :

- 1° un délai de cinq ans s'est écoulé depuis le prononcé de la dernière sanction;
- 2° le demandeur n'a pas déjà bénéficié de la réhabilitation;
- 3° le demandeur a obtenu la réhabilitation en matière pénale au cas où une des sanctions disciplinaires a été prise pour un fait ayant donné lieu à une condamnation pénale;
- 4° un délai de deux ans s'est écoulé depuis une décision éventuelle d'un Conseil d'Appel rejetant une demande antérieure de réhabilitation.

§ 3. La décision accordant la réhabilitation fait cesser pour l'avenir tous les effets des sanctions auxquelles la décision s'applique.

De beslissingen van de Nationale Raad worden aan de Minister van Middenstand medegedeeld.

De leden van de onderscheiden organen der Orde zijn door het beroepsgeheim gehouden voor alles waarvan zij bij de uitoefening van hun mandaat kennis hebben gekregen.

Art. 41.

De Orde mag geen andere onroerende goederen in eigendom bezitten dan die welke noodzakelijk zijn voor het volbrengen van haar taak.

Giften onder levenden of bij testament zullen alleen mogen aanvaard worden na machtiging door de Koning.

Art. 42.

De werkingskosten van de Orde worden gedekt door :

- 1° de inkomsten en opbrengsten van haar patrimonium;
- 2° giften te haren bate;
- 3° de bijdragen geïnd ten laste van haar leden en van de stagiairs, waarvan het bedrag door de Nationale Raad wordt vastgesteld. Nalatigheid bij het betalen der bijdragen stelt de betrokkene aan tuchtstraffen bloot.

Art. 43.

§ 1. Behoudens in geval van nieuwe tuchtvervolgingen kunnen de tuchtstraffen, welke minder zwaar zijn dan de schorsing of de schrapping, niet worden ingeroepen tegen een lid van de Orde of van een stagiair, wanneer een termijn van vijf jaar is verstreken sedert deze straffen definitief zijn geworden zonder dat betrokkene een nieuwe tuchtstraf heeft opgelopen.

§ 2. Elk lid van de Orde en elke stagiair, die één of meer tuchtstraffen van schorsing, of een straf van schrapping heeft opgelopen, kan bij de bij toepassing van artikel 21 bevoegde Raad van Beroep een aanvraag tot eerherstel indienen.

Deze aanvraag is slechts ontvankelijk :

- 1° wanneer een termijn van vijf jaar is verlopen sedert de uitspraak van de jongste sanctie;
- 2° wanneer de aanvrager niet reeds eerherstel heeft bekomen;
- 3° wanneer de aanvrager reeds strafrechtelijk eerherstel heeft bekomen, in geval een van de tuchtstraffen werd genomen wegens een feit dat tot een strafrechtelijke veroordeling aanleiding heeft gegeven;
- 4° wanneer een termijn van twee jaar is verlopen sedert een Raad van Beroep gebeurlijk een beslissing heeft genomen waarbij een vorige aanvraag tot eerherstel werd verworpen.

§ 3. De beslissing waarbij eerherstel wordt verleend stelt voor de toekomst een einde aan al de gevolgen van de sancties waarop de beslissing slaat.

TITRE III.

DU STAGE.

Art. 44.

Nul ne peut être inscrit sur une liste des stagiaires de l'Ordre des experts-comptables s'il ne remplit les conditions suivantes :

- 1° être âgé de 21 ans;
- 2° satisfaire à la condition visée à l'article 9, 1°;
- 3° être porteur :

a) soit d'un diplôme de licencié en sciences économiques, de licencié en sciences commerciales, de licencié en sciences actuarielles ou d'ingénieur commercial, délivré par une université, par un institut supérieur de commerce organisé, subventionné ou reconnu par l'Etat ou par le jury central;

b) soit d'un diplôme délivré par une section d'enseignement technique supérieur de commerce ou de comptabilité organisée, subventionnée ou reconnue par l'Etat, soit d'un diplôme délivré pour les mêmes spécialités par le jury central de l'enseignement technique supérieur;

c) soit d'un titre délivré par un établissement d'enseignement agréé à cette fin par le Roi sur proposition du Ministre de l'Education nationale et de la Culture après avis du Conseil National de l'Ordre.

Art. 45.

Le Roi détermine après avis du Conseil National de l'Ordre :

- 1° les conditions auxquelles est soumise l'agrération des établissements en ce qui concerne le programme des matières;
- 2° les conditions d'équivalence des diplômes délivrés à l'étranger.

Art. 46.

L'Ordre organise pour ceux qui souhaitent être inscrits à un tableau de l'Ordre, le stage prévu à l'article 9, 2°.

La durée du stage est de trois ans pour les porteurs d'un des diplômes visés à l'article 44, 3°, a, et de cinq ans pour les porteurs d'un des autres diplômes ou titres visés au dit article. Cette dernière durée peut, toutefois, être réduite à trois ans, lorsque cette réduction est justifiée par des circonstances exceptionnelles.

Le règlement du stage détermine les modalités du stage, les droits et obligations respectifs des maîtres de stage et des stagiaires, ainsi que les règles et les modalités de la rémunération des stagiaires.

Art. 47.

L'examen de fin de stage est organisé suivant le règlement de stage arrêté par le Conseil National de l'Ordre.

TITEL III.

DE STAGE.

Art. 44.

Niemand kan op een lijst van de stagiairs van de Orde der accountants worden ingeschreven, wanneer hij niet voldoet aan de volgende voorwaarden :

- 1° 21 jaar oud zijn;
- 2° voldoen aan de voorwaarde vermeld in artikel 9, 1°;
- 3° houder zijn van :

a) ofwel een diploma van licentiaat in de economische wetenschappen, van licentiaat in de handelswetenschappen, van licentiaat in de actuariële wetenschappen of van handelsingenieur, uitgereikt door een universiteit, een door de Staat ingericht, gesubsidieerd of erkend hoger handelsinstituut, of door de centrale examencommissie;

b) ofwel een diploma uitgereikt door een door de Staat ingerichte, gesubsidieerde of erkende afdeling van hoger technisch handels- of boekhoudkundig onderwijs, ofwel van een diploma voor dezelfde specialiteiten uitgereikt door de centrale examencommissie van het hoger technisch onderwijs;

c) ofwel een titel, uitgereikt door een onderwijsinrichting, die daartoe door de Koning, op de voordracht van de Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur, is aangenomen, na advies van de Nationale Raad van de Orde.

Art. 45.

De Koning bepaalt, na advies van de Nationale Raad van de Orde :

- 1° de voorwaarden waaraan de aanneming van de inrichtingen is onderworpen, wat betreft het programma der leerstoffen;
- 2° de voorwaarden van gelijkwaardigheid van de in het buitenland afgeleverde diploma's.

Art. 46.

De Orde organiseert voor hen die op een tabel van de Orde wensen ingeschreven te worden, de bij artikel 9, 2° bepaalde stage.

De duur van de stage bedraagt drie jaar voor hen die houder zijn van een der diploma's vermeld in artikel 44, 3°, a, en vijf jaar voor hen die houder zijn van een der andere diploma's of titels vermeld in hetzelfde artikel. Deze laatste termijn kan evenwel tot drie jaar worden ingekort, wanneer deze inkorting door uitzonderlijke omstandigheden wordt gerechtvaardigd.

Het reglement van de stage bepaalt de modaliteiten van de stage, de wederzijdse rechten en plichten van de stage-meesters en stagiairs, alsmede de bij de bezoldiging der stagiairs in acht te nemen regelen en modaliteiten.

Art. 47.

Het einde-stage-examen wordt ingericht volgens het stage-reglement vastgesteld door de Nationale Raad van de Orde.

Art. 48.

Les Conseils de l'Ordre peuvent dispenser en tout ou en partie du stage ainsi que de l'examen de fin de stage, les personnes remplissant les conditions fixées à l'article 44 et ayant exercé la profession de façon notoire à l'étranger, pendant plus de cinq ans.

TITRE IV.

SANCTIONS.

Art. 49.

Toute infraction aux dispositions aux articles 1er, 2 et 4 est punie d'une amende de 200 F à 1.000 F.

TITRE V.

DISPOSITIONS TRANSITOIRES.

Art. 50.

La condition prévue à l'article 9, 2°, de la présente loi n'est pas applicable :

1° aux personnes qui, à la date de la publication de la présente loi, ont été inscrites sur les listes des Reviseurs de Banques établies par la Commission Bancaire ou qui ont été membres de l'Institut des Reviseurs d'Entreprises ou ont été déclarées admissibles au serment par ce dernier organisme;

2° aux personnes qui, à la date de la publication de la présente loi, ont été admises comme membres d'une association professionnelle d'experts-comptables pour autant que cette affiliation ait été accordée par un jury dont ont fait partie un magistrat et un professeur de l'enseignement universitaire ou d'un institut supérieur de commerce et qu'elles puissent justifier de l'exercice de la profession d'expert-comptable pendant cinq ans au moins;

3° aux personnes qui, à la date de la publication de la présente loi, ont exercé pendant cinq ans au moins la profession d'expert-comptable et qui justifient de leur aptitude soit par des prestations antérieures, soit par un examen d'aptitude dont le programme et les modalités seront déterminées par le Roi.

Art. 51,

Dans les trois mois de la publication de la présente loi, le Roi constituera une Commission d'agrération et une Commission d'agrération d'appel qui auront pour mission de statuer sur les demandes d'application de l'article 50 introduites dans les six mois qui suivent la publication au *Moniteur belge*, de l'arrêté qui les constitue.

La Commission d'agrération et la Commission d'agrération d'appel comprendront chacune une chambre d'expression française et une chambre d'expression néerlandaise. La compétence de chacune de ces chambres sera déterminée par application de l'article 12 de la présente loi.

Art. 48.

De Raden van de Orde kunnen geheel of gedeeltelijk van de stage alsmede van het einde-stage-examen vrijstellen de personen die aan de voorwaarden vermeld in artikel 44 voldoen en in het buitenland het beroep gedurende meer dan vijf jaar kennelijk hebben uitgeoefend.

TITEL IV.

SANCTIES.

Art. 49.

Elke inbreuk op het bepaalde in de artikelen 1, 2 en 4 wordt gestraft met een geldboete van 200 tot 1.000 F.

TITEL V.

OVERGANGSBEPALINGEN.

Art. 50.

De in artikel 9, 2° van deze wet bepaalde voorwaarde is niet toepasselijk :

1° op de personen die, op de datum waarop deze wet werd bekendgemaakt, op de door de Bankcommissie opgestelde lijsten der Bankrevisoren ingeschreven geweest zijn, van het Instituut der Bedrijfsrevisoren lid geweest zijn of door dit organisme van eedaflegging, geschikt waren verklaard.

2° op de personen die, op de datum waarop deze wet werd bekendgemaakt, als lid van een beroepsvereniging van accountants aangenomen geweest zijn, voor zover dit lidmaatschap werd verleend door een examencommissie waarvan een magistraat en een professor van het universitaire onderwijs of van een hoger handelsinstituut deel hebben uitgemaakt en zij het bewijs kunnen leveren dat zij gedurende ten minste vijf jaar het beroep van accountant hebben uitgeoefend.

3° op de personen die, op de datum waarop deze wet werd bekendgemaakt, gedurende ten minste vijf jaar het beroep van accountant hebben uitgeoefend en hun beroeps-geschiktheid bewijzen hetzij door vroegere prestaties, hetzij door een geschiktheidsexamen, waarvan het programma en de modaliteiten door de Koning zullen worden vastgesteld.

Art. 51.

Binnen drie maanden na de bekendmaking van deze wet zal de Koning een Aanvaardingscommissie en een Commissie van beroep inzake aanvaarding oprichten, die tot taak zullen hebben uitspraak te doen over de aanvragen om toepassing van artikel 50, ingediend binnen zes maanden na de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van het besluit waarbij zij opgericht worden.

De Aanvaardingscommissie en de Commissie van beroep inzake aanvaarding zullen ieder een franstalige en een nederlandstalige Kamer omvatten. De bevoegdheid van ieder van deze Kamers zal worden bepaald bij toepassing van artikel 12 van deze wet.

Chacune des chambres de la Commission d'agréation sera composée :

1° d'un président choisi parmi les magistrats ou les avocats réunissant les conditions exigées pour assumer les fonctions d'assesseur juridique auprès d'un Conseil régional de l'Ordre;

2° d'un professeur de l'enseignement universitaire ou d'un institut supérieur de commerce;

3° de quatre experts-comptables âgés d'au moins 35 ans et ayant exercé la profession pendant dix ans au moins, dont un, au moins doit être professeur d'un institut technique supérieur.

Chacune des chambres de la Commission d'agréation d'appel sera composée :

1° d'un président choisi parmi les magistrats ou les avocats réunissant les conditions exigées pour assumer les fonctions d'assesseur juridique du Conseil National de l'Ordre;

2° d'un professeur de l'enseignement universitaire ou d'un institut supérieur de commerce;

3° de quatre experts-comptables âgés d'au moins 40 ans et ayant exercé la profession pendant quinze ans au moins, dont un au moins doit être professeur d'un institut technique supérieur.

Chaque Commission sera assistée d'un fonctionnaire du Ministère des Classes Moyennes qui assumera les fonctions de secrétaire.

Le Roi peut désigner pour chacun des membres de ces Commissions, des membres suppléants et constituer au besoin, plusieurs chambres de chaque régime linguistique.

La nomination d'un expert-comptable comme membre effectif ou suppléant d'une commission d'agréation ou d'une Commission d'agréation d'appel vaut droit d'agréation comme membre de l'Ordre des experts-comptables.

Les Commissions ne peuvent siéger valablement que si les deux tiers des membres ou leurs suppléants sont présents et que si parmi eux, figurent le président et l'un des deux professeurs qui en font partie.

Le président a voix prépondérante en cas de parité des voix.

Le Roi fixe les modalités de fonctionnement de ces commissions.

Avant toute décision de refus d'application de l'article 50, le requérant est convoqué devant la Commission intéressée pour être entendu au sujet des motifs de refus. Les questions posées et les explications fournies font l'objet d'un procès-verbal signé, par les membres, de la commission et le requérant; ce procès-verbal est vers   au dossier de celui-ci.

Toute décision de refus doit contenir les motifs du refus, ceux-ci sont notifiés au requérant en même temps que le rejet de sa demande. Le requérant peut se faire assister d'un conseil.

Le Roi fixera les délais dans lesquels l'appel doit être interjeté et les modalités de recours.

Art. 52.

A l'exception des dispositions prévues aux articles 50   t 51 la présente loi entre en vigueur quinze mois après la publication de l'arrêté prévu à l'article 51.

Ieder Kamer van de Aanvaardingscommissie zal samengesteld zijn uit :

1° een voorzitter gekozen onder de magistraten of de advocaten die de voorwaarden vervullen welke vereist zijn om de functie van rechtskundig bijzitter bij een gewestelijke raad van de Orde waar te nemen;

2° een professor van het universitair onderwijs of van een hoger handelsinstituut;

3° vier accountants die ten minste 35 jaar oud zijn en het beroep van accountant gedurende ten minste tien jaar hebben uitgeoefend, en van wie ten minste één leraar aan een hoger technisch instituut moet zijn.

Iedere Kamer van de Commissie van beroep inzake aanvaarding zal samengesteld zijn uit :

1° een voorzitter gekozen onder de magistraten of de advocaten die de voorwaarden vervullen welke vereist zijn om de functie van rechtskundig bijzitter bij de Nationale Raad van de Orde waar te nemen;

2° een professor van het universitair onderwijs of van een hoger handelsinstituut;

3° vier accountants die ten minste 40 jaar oud zijn en gedurende ten minste vijftien jaar het beroep van accountant hebben uitgeoefend, en van wie ten minste één leraar aan een hoger technisch instituut moet zijn.

Ieder Commissie zal worden bijgestaan door een ambtenaar van het Ministerie van Middenstand, die de functie van secretaris zal waarnemen.

De Koning kan voor ieder lid van deze Commissies plaatsvervangende leden aanwijzen en, naar gelang van de noodzakelijkheid, verschillende Kamers van ieder taalstelsel oprichten.

De benoeming van een accountant tot effectief of plaatsvervangend lid van een Aanvaardingscommissie of van een Commissie van beroep inzake aanvaarding geeft recht om als lid van de Orde der Accountants te worden aanvaard.

De Commissies kunnen alleen dan geldig zetelen, als de twee derden van de leden of hun plaatsvervaarders aanwezig zijn, onder wie de voorzitter en een van de twee professoren die er deel van uitmaken.

Bij staking van stemmen is die van de voorzitter beslissend.

De Koning stelt de werkwijze van deze Commissie vast.

Vooraleer besloten wordt de toepassing van artikel 50 te weigeren, wordt de verzoeker voor de betrokken Commissie opgeroepen om over de redenen tot weigering te worden gehoord. De gestelde vragen en de verstrekte uitleg worden opgenomen in een proces-verbaal, dat door de leden van de Commissie en de verzoeker wordt ondertekend; dit proces-verbaal wordt aan het dossier van deze laatste toegevoegd.

Elke beslissing tot weigering moet de redenen van de weigering vermelden; deze worden aan de verzoeker betekend samen met de verwerping van zijn verzoek. De verzoeker mag zich door een raadsman laten bijstaan.

De Koning zal de termijnen binnen dewelke beroep dient te worden aangetekend, alsmede de modaliteiten van het verhaal vaststellen.

Art. 52.

Met uitzondering van het bepaalde in de artikelen 50 en 51, wordt deze wet van kracht vijftien maanden na de bekendmaking van het in artikel 51 bedoeld besluit.

Dans les trois mois de cette entrée en vigueur, les premières élections pour la constitution des Conseils de l'Ordre auront lieu à la diligence du Ministre des Classes Moyennes et selon des modalités qui seront déterminées par le Roi.

Les frais des premières élections et de fonctionnement pendant la première année seront avancés par le trésor et recouvrés à charge de l'Ordre dans un délai de trois ans.

Lors de la première réunion des Conseils de l'Ordre, un tirage au sort déterminera les membres dont le mandat prendra fin à l'expiration des deux premières années.

Art. 53.

Les Conseil de l'Ordre peuvent réduire la durée du stage au profit des personnes justifiant avoir accompli une période de stage au sein d'une des associations professionnelles d'experts-comptables visées à l'article 50, 2°, ou comme reviseur d'entreprises ou avoir exercé des activités relevant de l'expertise comptable pendant une durée inférieure à celle fixée à l'article 50, 3°.

Art. 54.

L'ancienneté au tableau des personnes visées à l'article 50 se détermine par la durée pendant laquelle elles ont exercé la profession.

Les Conseils de l'Ordre statuent sur les contestations pouvant survenir sur cette question.

Art. 55.

Les conditions d'inscription à un tableau de l'Ordre exigées par les articles 14, 2° et 20, 2°, ne sont pas exigibles pour les candidatures présentées pour les premières élections.

Pour les élections suivantes et jusqu'au moment où les candidats seront en mesure de satisfaire à ces conditions, la durée d'exercice de la profession, fixée ainsi qu'il est dit à l'article 54 sera considérée comme durée d'inscription au tableau.

Donné à Bruxelles. le 5 mars 1965.

Binnen drie maanden na deze inwerkingtreding zullen de eerste verkiezingen voor de samenstelling van de Raden van de Orde worden gehouden onder benaamstiging van de Minister van Middenstand en overeenkomstig de modaliteiten die door de Koning zullen worden bepaald.

De kosten van de eerste verkiezingen en van de werking gedurende het eerste jaar zullen door de schatkist worden voorgeschoten en binnen een termijn van drie jaar ten laste van de Orde worden teruggevorderd.

Tijdens de eerste vergadering van de Raden van de Orde, zullen bij loting worden aangeduid de leden wier mandaat na de eerste twee jaar zal verstrijken.

Art. 53.

De Raden van de Orde kunnen de duur van de stage inkorten voor hen die het bewijs leveren een stage te hebben volbracht in een van de beroepsverenigingen van accountants bedoeld in artikel 50, 2°, of als bedrijfsrevisor, of die onder het accountantsonderzoek ressorterende activiteiten hebben uitgeoefend gedurende een minder lange periode dan die vastgesteld in artikel 50, 3°.

Art. 54.

De anciënniteit, op het stuk van inschrijving op de tabel, van de personen bedoeld in artikel 50, wordt bepaald door de periode gedurende dewelke zij het beroep hebben uitgeoefend.

De Raden van de Orde doen uitspraak over de geschillen die omtrent deze kwestie zouden kunnen oprijzen.

Art. 55.

De bij de artikelen 14, 2°, en 20, 2°, opgelegde voorwaarden van inschrijving op een tabel van de Orde gelden niet voor de candidaturen welke voor de eerste verkiezingen worden voorgedragen.

Voor de volgende verkiezingen en tot op het ogenblik dat de kandidaten in staat zullen zijn aan deze voorwaarden te voldoen, zal de duur van de beroepsuitoefening, vastgesteld zoals bepaald in artikel 54, worden beschouwd als de duur van inschrijving op de tabel.

Gegeven te Brussel, 5 maart 1965.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Classes moyennes.

A. DE CLERCK.

*Le Ministre de l'Education Nationale
et de la Culture,*

H. JANNE.

*Le Ministre de la Culture,
adjoint à l'Education Nationale,*

R. VAN ELSLANDE.

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Middenstand.

*De Minister van Nationale Opvoeding
en Cultuur,*

*De Minister van Cultuur,
adjunct voor Nationale Opvoeding.*